

Egy hét alatt 744 szovjet páncélos semmisült meg a keleti arcvonal északi szakaszán

Berlin, szeptember 23.
Az Interinf. Jelenti a Keleti arcvonalról, hogy az északi szakaszon folyó nagy csata továbbra is a várakozásoknak megfelelően, kedvezően folyik tovább. Tegnap ezen a szakaszon 107 ellenséges páncélost lőttek ki a németek, úgyhogy a 8 nap alatt elpusztított szovjet páncélosok száma 744-re emelkedett.

Mitától délnyugatra a német páncélosok támadása az ellenséges ellenállás megmerevedése dacára is eredményesen folyik. Háros szovjet üteget legázoltak a németek.

Bauske vidékén a németek a támadó ellenséges élcsapatot bekerítették. A ködvetők nagy eredményekkel működtek. Modohntól nyugatra a szovjet támadás az elszorított sulyos veszteségek hatása alatt vesztett erejéből.

A Pskov—rigai autót mentén a németek visszaverték a szovjet felretörő vállalkozásokat.

A Narva szakaszon a német elsa-

kadó mozdulatok tervszerűen folynak és az ellenség csak habozva követi ezeket a mozdulatokat.

A Visztula és a Bug között a német csapatok ellentámadása kivételte az ellenséget egy régebbi betörési helyről. A németek 24 üteget zsák mányoltak és sok foglyot ejtettek.

Varsó szakaszán az éjszaka leple alatt egyes ellenséges kötelékek átszivárogtak a Visztulán és megvetették lábukat a folyó homokszigetén. Reggel a németek megtámadták az ellenséges és felmorzsolták a bolsevistákat. Kétezár szovjet katona megadta magát.

szokat indított ennek megakadályozására, de ezek a támadások sulyos veszteségek mellett összeomlottak.

A FÜLÖP SZIGETEK HADAT ÜZENT ANGLIÁNAK ÉS AMERIKÁNAK

A Fülöp szigetek élnöke közölte, hogy kormánya hadbari levőnek tekinti magát Angliával és az Egyesült Államokkal.

PÉNTEK ESTE ÓTA UJBÓL HULLANAK A SZÁRNYASHOMBÁK LONDONRA

Az angol hírszolgálati iroda jelenti,

Az angolszások elismerik, hogy légiúton szállított csapataik helyzets válságos

Amsterdam, szeptember 23.
Az angolszások expedíciós hadseregének főhadiszállása elismeri,

hogy az Arnheim vidékén lévő légiúton szállított angolszás hadosztály helyzete válságos.

Hivatalos közlés a tegnapi berepülésről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Pénteken a délelőtti órákban gyengébb ellenséges kötelékek déli felől északi irányban átrepültek az ország légterét. Bombázásról és károkról nem érkezett jelentés.

Megszűntek a finn-japán diplomáciai kapcsolatok

A Német Távirati Iroda jelenti Stockholmból, hogy a finn kormány a megváltozott politikai helyzet követ-

kezében megszüntette Japánnal létező diplomáciai és konzuli kapcsolatát.

Németország és Japán nem kér békét

Az ellenséges híresztelések alaptalanok és az a céljuk, hogy őket verjenek Németország és Japán közé

Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: A japán kormány szövívője a saját képviselőivel tartott értekezleten megcáfolta azokat az ellenséges híreszteléseket, amelyek szerint Németország és Japán béketárgyalásokat kezdték. Az ellenséges állítások szerint Németor-

szág Szovjetországtól Japán pedig Angliától és Amerikától kért békét. Azt állítja ez a jelentés, hogy a Führer a berlini japán nagykövettel folytatott legutóbbi megbeszélésen arra kérte a nagykövet utján a japán kormányt, hogy létesítsen összeköttetést Németország és a Szovjet között, Japán pedig Szovjetországot kérte fel, hogy közvetítsen köztük és az angolszás államok között.

A Japán szövívő kijelentése szerint ezek a híresztelések annyira komolytalanok, hogy nem is érdemes velük foglalkozni. Az ellenség által említett megbízható forrás a legmegbízhatóbb és minden ilyen híresztelés legbölkapott. A híresztelésnek csak az a célja, hogy elválassza egymástól Németországot és Japánt. Ilyen kísérletek gyakran fognak még történni különböző álarok alatt, de bármennyiszer is ismétlődjenek meg, nem vezetnek eredményre.

SZOVJET ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG ÉRKEZETT HELSINKIBE

A Svéd Távirati Iroda jelentése szerint Helsinkibe pénteken megérkezett az első, 11 tagból álló szovjetbizottság. A szovjet ellenőrző bizottság teljes létszáma mintegy száz ember lesz.

Angliában 1,132.000 ház rongálódott meg

London, szeptember 23.
George Hicks közmunkügyi államtitkár nyilatkozata szerint a háború alatt Angliában 1,132.000 ház rongálódott meg és a kormány sür-

gős javítási munkálatokra egyelőre 200 millió négyzetméter deszkát, 500.000 ablakkeretet és 400.000 ajtót rendelt.

Washingtonban egyre jobban követelik a Spanyolországgal való diplomáciai szakítást

Stockholm, szeptember 23.
(Interinf.) Washingtonban egyre hangosabban ismétlik azt a jelszót, hogy Amerika szakítsa meg a diplomáciai kapcsolatokat Spanyolországgal. Newyorki jelentések szerint Cofe demokrata képviselő elnöklésével

most amerikai bizottság alakult „Spanyolország szabadságáért”. Cofe egyidjűleg a kongresszusban törvényjavaslatot nyújtott be, amely kívánja a két ország közötti kapcsolatok megszakítását. (MTI)

Helyzetjelentés az arcvonalokról

Berlini összefoglaló helyzetjelentés szerint a nyugati harcok súlypontja továbbra is Hollandiában van, ahol az angolok nagy nyomást fejtenek ki, hogy a légiúton odaszállított csapatokat felmentésük. Illetékes német katonai helyen az a vélemény, hogy ezeket a csapatokat még akkor sem sikerül kimenteni szorongató, helyzetükből, ha az angoloknak sikerül Nymwegennél áttörést elérniük.

A nyugati arcvonal többi részén heves de csak helyi jellegű harcok folytak. Aachen továbbra is szilárdan német kézen van úgyis az angol áttörési szárny súlypontján lévő Gelsenkirchen és Stollberg is.

Olaszországban a nagy angolszás offenzíva — megkísérelte. Az angolszások hatalmas ember és anyagvesztésére utalva Berlinben kijelentették, hogy egyelőre nem kell a nagy támadás megismétlésével számolni. Olaszországban a német katona és a német vezetés teljes mértékben bebizonyította a bátorságát.

A keleti arcvonalon Szanok és Krosznó vidékén a Szovjet folytatja áttörési kísérleteit, amelyek célja a dükli szoros elérése. E minden előretörési kísérlete meghiúsult. Észországban — miután a németek feladták Valkot — a szovjetesapatok északi irányba fordultak, hogy elvágják a narevi arcvonalat. Ennek elkerülésére történt, hogy a német csapatok új állásokba vonultak vissza. A visszavonulás tervszerűen és harc nélkül folyt le.

A nyugati hadszíntár leglényegesebb eseménye az I. brit légiúton szállított hadosztály felmorzsolása — jelenti Berlinből az Interinf. Lényegében sikerült

megakadályozni azt is, hogy az angolszások az Endhoventől Nymwegenig húzó keskeny páncélos éket kiszélesítsék. Az amerikaiak erősítéseket küldtek az Aachentől délre levő szakaszra, hogy klerőszakolják az áttörést. Ennek során főleg Stollbergnél alakultak ki mindkét félre nézve veszteségteljes, heves harcok. Luxemburg térségében a wallendorfi hídfő felszámolása után meghiúsult az amerikalaknak azon szándéka, hogy ettől nyugatra kellenek át az Ur folyón. A Mosel szakaszon Nancy vidékén a németek visszafoglaltak egy várost. Az ellenség heves támadá-

Alexander tábornok Olaszországban még az ősz beköszönte előtt ki akarja kényszeríteni a döntést

Berlin, szeptember 23.
Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul: A birodalmi főváros katonai körében a jelenleg Olaszországban, az adriai parton tomboló sulyos csatával kapcsolatban arról értesülnek, hogy Alexander tábornok, a brit főparancsnok itt még az

ősz beköszönte előtt akarja kikényszeríteni a német arcvonal áttörését. Mindezek között azonban valamennyi kísérlete hadműveleti tekintetben hajótörést szenvedett. Tovább kell folytatnia frontális támadásait, ami a legsúlyosabb vér- és anyagvesztéseket okozza a csapatoknak. (MTI)

Az Erdős Kárpátok előterében a németek felmorzsolták egy nagyobb szovjet lovasalakulatot

Berlin, szeptember 23.
Az Interinf. közli, hogy a keleti front déli szakaszán a Szanok—Krosznó közötti betörési helyen továbbra is heves harcok folynak. A Szan folyón átkelt ellenséges erőcsoportot a folyón túlra vetették vissza a né-

metek. Egy nagyobb szovjet lovasalakulatot, amelynek sikerült keresztül törnie a német állásokon, elvágták, átkeresték, majd megsemmisítették a németek. Az ellenség szétugrasztott maradványai ellen az erdőben folyik a tisztogató harc.

Dr. Falcione Árpád főispán:

Feltétlenül bizom honvédségünk kiváló szellemében, hősiességében, harci erejében és abban, hogy az ellenséget feltartóztatjuk és visszaverjük

Nincs ok sem félelemre, sem kétségbeesésre, a borulátás indokolatlan — A közellátás kérdéseit megoldjuk

A bácskai föld levegője nem enged más politikai felfogást kialakulni, mint a megértés és egymásra utaltságon alapuló józan együttműködés politikáját

— mondotta a főispán a nemzetiségi kérdéssel kapcsolatban

A délvidéki sajtó képviselői pénteken délelőtt felkeresték dr. Falcione Árpád, Bács-Bodrog vármegye és Zombor város főispánját, aki az üdvözlékre válaszolva nyilatkozott az általános helyzetről és a megye időszerű kérdéseiről.

— A mai időben a sajtó rendkívül fontos feladatokat ellát — mondotta a főispán. — A közhangulat informálása és az események ismertetésének módja döntő fontosságú a közvélemény felfogásának kialakítására és ezért a sajtó a belső rend fenntartásának különösen fontos tényezője.

Első feladatunk közé soroztam tehát hogy a délvidéki sajtó vezető személyeivel felvegyem a közvetlen személyes érintkezést és, hogy megteremtjük egymással a szükséges együttműködés szíves kapcsolatait.

A sajtó képviselőinek arra a kérdésére, milyennek látja az ország jelenlegi helyzetét, a következőket mondtatta a főispán:

— A sajtó irányító szerepet csak akkor tölthet be, ha a közvéleményhez a megjelent hírek és nyilatkozatok révén megbízhatóságban. Helytelen tehát minden olyan közlés, mely a tényleges helyzet elhalgatásával propagandaszempontból irreális képeket

Mindent el kell követnünk, hogy a közvélemény egyrészt ne indokolatlan csodavárás hatása alatt álljon, másrészt, valószínűtlen rémhírek sem gyakorolhassanak befolyást kialakulására.

Ehhez tartom magam és nyilatkozatomnak nem propaganda, hanem a tényleges helyzetről szóló felvilágosítás a célja.

— Esztelenesség volna azt mondani, hogy a hadi és politikai helyzet kedvező.

Súlyos és rendkívül komoly időkötélünk, azonban azt a borulást, mely az utóbbi időben egyeseknél kibukott, semmi sem indokolja. A miniszterelnök ur tegnapi beszédében feltárta a való tényállást és az a határozott nyugalom, mely beszédéből súlyos szavai dacára kicsendült, valamennyiünket megnyugtatót.

Honvédségünk és a felvonult német erők az ország délkeleti részén megszállták a helyzetet és

bizom abban, hogy az ellenséget feltartóztatjuk és visszaverjük. Törvénytünk folyamán már sokszor

megállítottunk nagyerejű ellenséges betöréseket sokkal súlyosabb helyzetben is.

Nincs ok semmi kétségbeesésre, sem félelemre. Feltétlenül bizom honvédségünk

„Bennem él annak az időnek emléke, amikor a legteljesebb megértésben éltünk egymás mellett”

A sajtó képviselői a továbbiakban kitértek a különleges délvidéki kérdésekre és felvetették a nemzetiségi kérdést. Ennek kapcsán a főispán a következőket mondotta:

— Bácskában születtem és „ötem fel, így

bennem él annak az időnek az emléke, amikor a bácskai nemzetiségek a legteljesebb megértésben éltek egymás mellett és valamennyiünket azonos életkörülményekből fakadó közös sorskérdések foglalkoztattak és közös kulturáértüknek kiépítésének, fejlődésének és védelmének, valamint az együttes jólét fokozásának problémáit kapcsolak bennünket egybe.

Ezek az idők ma is az emberi fejlődés tökéletes korszakaként élnek emlékezetemben.

A bácskai föld levegője, melyet születésem óta szívok magamba, nem is enged más politikai felfogást kialakulni, mint a megértés és egymásra utaltságunkon alapuló józan együttműködés politikáját.

A törvénytisztelenten alapuló egyenlő elbánás elvét vallom a közigaz-

A lakosságnak a zsugoriságig menő takarékoskosságot kell tanúsítania a fűtés terén

Végül a közellátással kapcsolatban tettek fel kérdéseket a sajtó képviselői. A főispán a következőképpen válaszolt:

A közellátási kérdésekről szólva azt mondhatom, hogy

az elsőrendű közszükségleti cikkek kellő mennyiségben állanak rendelkezésünkre. Rendkívül problémát jelenleg csak a fűtési ellátás kérdése képez.

Ez szállítási és kitermelési nehézségek miatt nem biztosítható a szükséges

günk kiváló hősiességében és harci erejében. Minden erőnkkel megfogjuk védeni az országot, fenn fogjuk tartani a belső rendet és megoldjuk az utánpótlás és közellátás kérdéseit is.

gátásban, a józan ész követelte összhang és meleg szív szükségességét pedig a kulturális és társadalmi életben.

Nem hallgathatom el azonban, amikor e kérdésről beszélek, hogy

vannak olyanok, kik magukat törvényen kívül állóknak tekintik. Ezekkel szemben a legerélyesebb rendszabályokat fogjuk alkalmazni.

Kiméltlenül visszavágunk minden rendbontó és a békés lakosság biztonságát és javait veszélyeztető cselekményre. Nem tűrhetjük a közösség értékeit szétlenni pusztítását. Fel fogjuk használni azokat az eszközöket, melyek alkalmasak a csoportok megfékezésére.

Ezzel kapcsolatban azonban külön hangsúlyozni kívánom, hogy a foganatosítandó rendszabályok nem politikai természetűek és semmi esetre sem tekinthetők valamely nemzetiséggel szemben vallott politikai felfogás megnyilvánulásaként, hanem kizárólag és egyedül a közrend és közbiztonság fenntartására hozott intézkedéseknek,

ami valamennyiünk közös érdeke.

Zomborban a házcsoportparancsnokok lelkiismeretességétől és a háztulajdonosok jóakaratótól függ az óvóhelyek kérdésének végleges rendezése

— Az óvóhely-átalakítási határozat megfellebbezése nem bír halasztó hatállyal

Megirtuk már, hogy a polgármester elrendelte a házcsoportóvóhelyek kiépítését. A csoportparancsnokok már kézhezkapták a házcsoportóvó-

hely kijelölésére vonatkozó polgármesteri utasítást és a megállapodás úrlapját. A parancsnokok most már legkésőbb tízenöt nap alatt el kell

hogy végezzék a szükséges teendőket.

A kérdéssel kapcsolatban többen érdeklődtek a honvédségünkben. Ezért illetékes határon keresztül írték a házcsoportparancsnokok teendői és felelőssége tárgyában.

— A házcsoportparancsnok ezt a feladatot háztulajdonosi személyként végzi el — hangzott a válasz. Amint megkapja a polgármesteri utasítást, azonnal el kell járnia a kijelölésben. Ki kell hívnia valamelyik óvóhelytervezőt s meg kell állapítania, hogy a házcsoportban van-e az összes ottlakók számára óvóhely. Amennyiben nincs, ki kell jelölnie a házcsoportóvóhely helyét és a helyszínen azonnal elkészített terv alapján azonnal meg kell kérni az építési engedélyt a műszaki hivataltól a polgármesteri utasításban ismertetett módon.

— Arra már számítani kell — hangzott tovább a felvilágosítás — hogy a háztulajdonosok egy része vonakodni fog. Azonban az ilyen magatartás sem hátráltatja a házcsoportparancsnok feladatának elvégzésében. Ha a háztulajdonosok nem jelennek meg a kijelölésnél, a házcsoportparancsnok nélkülük végzi el az óvóhelytervezővel a kijelölést s a tulajdonosok már csak a határozatot kapják meg, amey ellen a fellebbezésnek nincs halasztó hatálya. A parancsnokok ezért ne vitakozzanak és ne civakodjanak a háztulajdonosokkal, ha azok nem mutatnak megértést. A megállapodás tulajdonképpen csak a háztulajdonosok érdekében történik.

A felvilágosítások alapján tehát közölhetjük, hogy a házcsoportparancsnokok lelkiismeretességétől és a háztulajdonosok jóakaratótól függ az óvóhelyek kérdésének végleges rendezése. A hanyag parancsnokokat felelősségre vonják feladatuk elmulasztása miatt.

Kinevezték a zombori törvényszék új elnökét

A zombori kir. törvényszék elnöke, Brommer Odön szeptember 30-án nyugalomba vonul.

Távollépésével egyidejűleg lép hivatalba Weisz Kálmán, a III. fizetési csoport jellegével felruházott eddigi bajai járásbíró elnök akit az igazságügyminiszter a zombori kir. törvényszék elnökévé nevezett ki.

Itt említjük meg, hogy az igazságügyi kinevezések során Zsulyevits Gyula titeli kir. járásbíró elnököt, ugyanott járásbíró elnökévé neveztek ki.

A Délvidék tábori postája

Szauder Gyula SS-önkéntes Dondangenből jelentkezett és arra kérte lapunkat, amelyet mindig nagy örömmel olvas a messzi idegenben. hogy közöljük hazaküldött fizesetét. Sok szeretettel üdvözléi szüleit, rokonait. Igaz barátsággal és szeretettel gondol barátaira, ismerőseire, a zombori szép leányokra. Tudatja, hogy ismét Lett-országban, Dondangenben van, így leveleiket és lapjaikat a régi címre küldhetik ismét. Külön üdvözléssel küld B. ró Bélának és annak az ismeretlen zombori kislánynak, aki barátja leveleiben érdeklődött utána.

ZÁRÓRA FÉL TIZKOR...

(KITÉPETT LAPOK EGY UJSÁGIRO JEGYZETEIBŐL)

Kezdetben vala a káosz. Azután születék a világmindenség s világmindenségben a Föld. A Föld, amely köztiadomással Isten kalapja... Erőfi jegyezték föl némely nótáriusok: ha a Föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréla rajta!

Nemi rossz: bokréta. Pántlika, matyó, Cúcsej, gullásch. Sőt: barackpántlika, wellsí herceg, idegenforgalom.

Na, de ha idegenforgalom, akkor Budapest is. Kivilágított Halászbástya, autocar, Városliget. Kiskocsmák cigánymuzsikával vagy schramlival s akkora bécsiszelettel, hogy a fele felég a tányérról, mikor a frakkos pincér hozza.

Mert a pincérnek frakkja volt, a kiskocsmának nem is volt igazi kiskocsmának, hanem korszerűen, sőt stilszerűen álcázott bár. Egykori ódon Tabán még ódonabb csárdáktól elöl négy sorban se fértek el az idegen rendszámú autók.

"Budapest, a Duna gyöngye,

Budapest: tündérek könnye..." zengte a schramli s a követek, bárók, válogatott suszterlegények és államtitkárok, kékfestők és újságírók, papuscsejtők és Thália papjai a harmonikás-énekessel együtt zümmögte a dalt az első félliter után.

De szép is volt, de rég is volt. Igaz se volt talán...

VALAHOL BUDÁN, a vénséges vénőreg Sashegy alatt pedig hófehér szerelmek nyíltak. A Fürj utcai vilna kiltárt ablakában ezüstszőke kislány kacagott a hajnali napsugárba. Frissen vasalt fehér vászonruhácskáján még jobban kihangsúlyozta diadalmos, tizenhétéves fiatalágát, mikor megérkezett a fiú, az egyetemista diák, akivel reggelenként nagy tenniszcsatákat vívott a rózsaszín salakon.

De hosszuk is voltak ezek a napok. Míg újra este lett s a kerti kis kőpadon összebujhatott a kislány meg a diák. S két forró csók között hányorgott remegett bennük a kétkezes és az esküdt ígérlet:

— Szeretsz?
— Mindhalálig...

A DIÁKBÓL NEMSOKÁRA önkéntes ur lett.

A szerelemből meg — semmi se lett.

Az évek most már gyorsan szálltak. Kicsit üresebbek voltak, mint régi budai tavaszok idején. Aztán az egykori diák szívében új szerelem született. Szerelem a föld, a nép iránt.

S mert nem lehetett Isten, hogy megváltoztassa a világ arculatát, nagyobb kenyeret adjon a szegényeknek és néha körmükre üssön a nagy csirkéfogók: belépett az újságírók nemes céhébe kisinásnak.

Sokat látott, tapasztalt már eddig is. De még többet akart látni, tapasztalni. A legveszélyesebb foglalkozást választotta s a legnagyobb szenvedéllyel ragaszkodott hozzá.

Riportokat írt: egyszerű emberek életének krónikása volt. Pütyült a politikára, nála riportnál kezdődött az újságírás. Mert a riport: vallomás a ténylegről és tájakra; őszinte képet rajzol az emberek elé, néha magdöbent. néha földerit, néha öklöbészorítja a kezét és néha simogat, mint a langyos, májusi szél.

AZTÁN KIDERULT, hogy a politika mégis erősebb s jobban belényúl minden ember életébe, mint hitte.

"Anschluss", ez volt az első szó, amelyre felfigyelt. Az emberek izgatottan ültek otthon rádiójuk mellett. Aztán sok minden következett.

Többet olyasmi is, aminek szívből örült. "Mindent vissza!" követelték a lapok s a mi barátunk lelkesedve bujt most már zászlósi egyenruhájába. Negyvenhárom fiút vezényelt, negyvenhárom magyar fiút, hogy ha kell, harc árán is visszavegyék a földet, amely mindig a miénk volt, amíg el nem vette tőlünk a — politika.

Mindenki háborura számított: ő is. Még se lett háboru, virágosó fogadta a magyar fiukat s Zsellz körül ismerkedett a magyar élet új fejezetével az egykori diák, míg lehullott az első hó...

Aztán jött Dapzig s mindaz a feszültség, ami eddig nemzetek és népek szívében felhalmozódott, robbanásig érett.

Kárpátalja, Erdély hazatért s hazajött Délvidék is... Már csak perceknek számítottak hónapok, hetek, napok. A nem hadviselő Magyarország hadviselő fél lett...

SZOVJET GÉPEK támadták a városokat. Budapesten elrendelték az elsőtétítést. A hatalmas transzparensek kihunytak s az újságíró megírta első riportját a háborús Budapestről "A leoltott fények városában" címmel.

8 óra volt még csak, mikor a lap utcára került. De vaksötét éjszakának lünt mégis, mikor az ernyőzőtt, tompafényű lámpák alatt rikkancsok kiabáltak a nap szenzációit.

Oly mellékesnek tűnt, hogy a kenyér kisebb lett és jegyre adták, hogy a heti husadagot két félzemlye közt el lehetett fogyasztani tizóralnak. Aztán eltűnt a zsemlye is, eltűnt a sajt, tojás és hussal. Kezdtünk tudományosan táplálkozni s méricskélünk a burgonyának becézett krumpli vitamin tartalmát. Komoly tudósok

arról értekeztek, hogy voltaképpen ez a helyes, mértékletes érend. De mikor pontot tettek szakszertű cikkük után: orrcimpájuk remegni kezdett, mert eszükbe jutott régi borjusültek, sertéskarajok bünrecsábító illata.

A zárórát esti 11-re tették s ilyen "hajnali" órában voltak kénytelenek hazatérni egykori pesti lumpok — ha még maradtak ilyenek...

HAMVADÓ CIGARETTAVÉG — dűnyögte mikrofonba a basszushangu amazon, aki csak éppen azt nem hitte, hogy ő is elhamvadhat. Pedig a pacsirtahangu konkurrens cég eléget ismételte, hogy: Minden elmúlik egyszer...

Nos: valóban elhamvadott a cigaretta, a basszushangu dizőz is. Elmult egyszer, mintha nem is lett volna, s vele elmúlnak más egyéb dolgok is. Előbb emberek, aztán lapok, mégaztánabb pártok.

Az egykori diák megállapította, hogy minden megváltozott, csak éppen a záróra nem.

S mert az ő lapját is elnyelte a csöndes enyészet, körülmézett, lap után.

Igy került a zimberi-zombori szépasszonyok híres városába.

ALIG HOGY LEÉRT, rendelet jelent meg s a rendelet 8 órára házaparancsolta a férfiebbeket az asszonyok mellé.

A 8 órából aztán fél tíz óra lett — különös kegyelemből.

Háboru van — mondta az egykori diák és odagondolt, a messzi nagy hegyekre; amerre most magyar fiúk járnak...

S arra is gondolt: milyen kevés áldozat a miénk. Még mindig paplanos ágyban alhatunk, még mindig magyarok vagyunk.

Azóta minden este kimegy a kertbe, a csillagos ég alá s halk imával ostromolja az eget: édes jó Istenünk, engedd meg nekünk, hogy meg is maradassunk magyaroknak...

Magyar Csik József.

A sivatagok titkai

Ma már a sivatagok világa teljesen ismert. Zeg-zugos, eldugott részlet a tudósok többiben is bejáratott és térképet készítették róla. Az emberek tömege azonban még mindig némos tisztában a sivatag fogalmával. A legtöbb ember azt hiszi, hogy a sivatag tengersima, terméketlen homokvidék, amelynek éghajlata is kibíratatlanul forró — trópusi. Ez a kép és beállítás az afrikai Szahara-sivatag nyomán terjedt el, mert erről olvasott, hallott és újabban látott is a legtöbbet a föld civilizált népe. Ez az általánosítás pedig nem helyes, mert az Afrikában, Ázsiában és Amerikában nagy számban található sivatagok jelentős részének talaja kő és agyag. Ezenkívül nemcsak mélyhetetlen kiterjedésű sákságok vannak, a sivatag felületén, hanem kisebb-nagyobb, sőt ég felé meredő hegyek is. A sivatag tehát igen változatos. Jellemezés ismertetője azonban az, hogy egyikén sem esik eső. Ha pedig néhanapján mégis esik, akkor az irkózatos erejű, romboló felhőszakadás. A nagy mennyiségű víz természetesen a talaj néhány perc alatt beleszá.

Régóta izgatja

az emberi szellemet az a kérdés, hogy hogyan keletkeztek a sivatagok. Ezzel természetesen az is, hogy a meglévő sivatagok eredetétől a halális veszedelem utvesztői és halálmezői voltak-e? Az első kérdésre egy magyar származású utazó felel, aki a múlt század végén és a huszadik század elején a világ legnagyobb sivatagának, a Góbi-sivatagnak homokja alól egymásután ásatta ki a több ezer év előtti, virágzó nagy

városok romjait. Azóta más sivatagokban is számtalan régi város romjaira bukkantak. A városromok azt engedik következtetni, hogy a sivatag nem állandó és nem eredeti. A föld felületének alakulásában az is észlelhető, hogy a ma lakott területek nagy része valamikor veszedelmes és terméketlen sivatag volt.

Az is megállapítást nyert hogy az éghajlati tulajdonságok valamilyen is-

meretlen erő hatása alatt megváltozhatnak. Természetesen ez a változás nem egyik napról a másikra történik, hanem évszázadok, sőt évezredek alatt megy végbe. Ennek a változásnak a biztos és félre nem magyarázható okát még nem lehet ismerni. A híres kutató Stea Aurél tapasztalatai alapján megállapították, hogy a Góbi-sivatag, amely 400 km hosszú és 200 km széles, négy-öt ezer évvel ezelőtt sűrűn lakott terület volt. Mégpedig olyan kulturált: nép lakta, hogy már az öntözési módszert is alkalmazta. Ezek az öntözési művek olyan magas kulturára valló módon voltak megépítve, hogy még ma sem tudják utánózni. Az itt élő nép azonban, akármilyen rendkívüli kulturával volt megáldva, állandó harcoknak és háborúságoknak volt kitéve, így egy-egy véres háboru lejártszódása után a megmaradt emberek is felszedték a sátorfüjüket és messzi utra kerekedtek, letelepedve ott, ahol biztonságosabbnak látták az életüket. Abban az időben azonban ez könnyen ment. Nem kellett hozzá sem utlevél, sem kivándorlási engedély Ázsia síkságán bőven volt hely a menekülőket letelepedésére.

A régi Góbi-sivatag helyén lévő városok tehát így néptelenedtek el. Az öntözési műveket belepte a por — a vidékre ráült a szárazság. A szelek messze vidékekről hozták a finom porfelhőket és évszázadok alatt a por betakarta az emberi kultúra nyomait. Ezzel szemben azonban ne higgyük azt, hogy az emberek önkéntes menekülése ellenére sem vált volna sivataggá — a Góbi-sivatag.

Az elsivatagosodás

elsősorban a száraz éghajlat következménye. Nemcsak azért, mert kevés eső esik, hanem azért, mert a talaj esőzé: záporoszerű zúhataga az időnként képződő tömíteteket is elmozdítja.

Az elsivatagosodás igen gyakran a szemünk előtt megy végbe. Fyau geológiai esemény a Szovjetunióban lévő Káspi-tó körzetének lassu összehúzódása. Legjellemzőbb erre az, hogy a mostanában sokat emlegetett Irán partvidékén az első világháboru után fényűző fürdőhelyeket építettek, közvetlenül a Káspi-tó partján. Azonban a víz úgy visszahúzódott, hogy a fürdőzőknek sokszáz métert kell gyalogolniuk: vizig, pedig a fürdőket annakidején közvetlenül a víz partjára építették. A Káspi-tó egyébként a Föld legnagyobb tava. Területe 439 ezer négyzetkilométer. Közül háromszor akkora, mint Cserka-Magyarország. A tó valamikor összehúzódott a Fekete-tengerrel (területe 453 ezer négyzetkilométer) és az Aral-tóval (területe 64 ezer négyzetkilométer). Solb ezer évvel ezelőtt azonban elszakadt a Fekete-tengertől, amiód pedig az Aral-tótól. A Fekete-tenger, a Káspi-tó s az Aral-tó közötti vidék sivatag. A Káspi-tó kiszáradási folyamata most is tart.

A kiszáradás okát azonban nehéz megállapítani, mert az mindannak ellenére történt, hogy a Káspi-tóba sok folyó — köztük a hatalmas Volga is — ömlik. A magyarázat egyik támpontja az, hogy a nagy meleg miatt a párolgás több vizet vesz el a nagy felületűtől, mint amennyit a folyók szállítanak. Jelenleg a Káspi-tó vize 26 méterrel van alacsonyabban, mint a Fekete-tengeré. Hasonló helyzet van az Aral-tónak. A legutóbbi években a Szovjet vezetői több olyan folyót, amely az Északi Jeges-tenger felé veszi útját, csatornákkal a Volgába vezették, hogy így pótolják a Káspi-tó elapórgott vizét. Tudniük, nem akarták, hogy a nagy tó idővel kiszáradjon és hasznavehetetlen sivataggá váljon.

Közösségi érzéssel átítatott, a testi munkát megbecsülő férfiakat nevelt a diákokból a nyári munkaszolgálat

Szeptember végén az ország egész területén befejeződtek a munkatáborok. A délvideki ifjuság is sok érdekes élményének színhelyétől búcsuzott el hangulatos táborúttal. A haza induló diákok ragyogó szemében nemcsak az otthon hívogató melege utáni vágyódás ragyogott, hanem az a tudat is, hogy jól eltöltött idő.

Férfi munka volt a lepergett három hónap. Nem haszontalan erőlködés a zárókö mellett megvonni a diákmunkaszolgálat mérlegét. Mert valljuk meg, sokan kétkedve, sőt aggodalommal veték tudomásul, hogy a honvédelmi miniszter igénybe vette ifjuságunkat. A diákság egyrésze is unakodva tett eleget a hi-

vó szónak. Sajnálatos jünet, de el nem kezdőzhető, hogy e miatt néhány szülő mindent megmozgatót gyermeke mentesítésére. Szírványos esetek e lére azonban

sokkal nagyobb volt kezdetben is azoknak a száma, akik természetesen találtak, hogy amikor egy új társadalom van kialakulóban, s a megszülető új világ érdekében minden ország erőforrásait felhasználja, akkor a magyarság is joggal számithat ifjusága odaadására és munkás kezére.

Álljunk meg tehát egy pillanatra s készítsük el a délvideki ifjuság munkaszolgálatának mérlegét.

A közösségi szellem nevelő ereje

Előre is hangoztatom, hogy a közösségek nemkívánatos tünetei: a durva beszédmodor, a felelőtlenségre való hajlam nálunk is kezdte felütni fejét. Elburjánozni azonban nem tudott, mert a gondos ellenőrzés s a szellemi foglalkoztatás már csírájában megölte az ilyen próbálkozásokat. Minden nemis indításra kész diákságunk hamar meggyőződött, hogy a magyar jövőnek tisztalelkű, nemis fegyelmélet, gondolkodásu s

tetteiért helytálló ifjuságra van szükség.

Érdekes, hogy a kifejlődött közösségi szellem lassankint nemcsak a fegyelméletleneket hallgattarta el, de megbénította a szolgálat alól húzódozó agyafurcsaságot is. Nem volt módjuk az ilyeneknek, hogy erkölcsi lazaságukért ügyességnek könyvelhessék el s a jobbizemű vezetőség átkeléséből népszerűséget kovácsolhassanak.

A fegyelmezettség útján

Hogy a tábor testi munkában milyen eredményeket tud felmutatni, azt hagyjuk az illetékesek elbírálására. Nagy-szerű előlépést nyújtott azonban a katonai életre.

Megtanulták akaratukat alávetni a parancsnak labozás és mérlegelés nélkül.

Készségesen engedelmessé váltak és, hisz jól tudták, hogy feltétlen önérvényesítésük a közösség javára történik. A katonai lelkület alapfeltételein kívül a testi és lelki élet edzését is önzósen szolgálták a munkaszolgálat.

Az elpuhultságot kiváltó kényelem hiánya, a természet ölen való huzamos tartózkodás, az egészséges és rendszeres táplálkozás, a megkívánt, de távolról sem kimerítő kétféle munka mind mind megbecsülhetetlen erősítésre szolgált a szervezeteiknek.

A napi munkát akkordban végezhették el a fiúk. Csokorádé szinüre sül: testük

gyorsan és mégis egyenletesen mozgott, hisz saját tapasztalatukból jöttek rá a testi foglalkozás fonteltvára, az erő takarékos felhasználására. Dolguk végeztével hazafelé menetelő csapatukon egyáltalán nem látszott az agyoncsigázottság, vagy a levertség, sőt derűs hangulatban nyelte ürge lábuk a kilométereket, hisz a faiban a fűdés, a horgászás, a szabidbar való gondatlan cserkészés s nem utolsó örömként a hazulról jött csomag és levél várta. És ez így ment nap mint nap, de

a látszólagos egyhanguság helyett minden kelés és tékvés közt idő ezer színes, feledhetetlen élménnyel volt gazdag.

Közben az önállóság, az önismeret, a helytállás s a munkakészség észrevétlenül gyökerezett meg a fiúk szívében. Már pedig a magyar jövődönk főként magabiró, öntevékeny, a nehézségektől meg nem hátráló, az ismeretlentől vissza nem riadó lelkekre mindenkör szükségé lesz.

A jövő vezetői iskolája

Az ifjandó együtlet, a közös munka, az élmények rokonsága a lelkék összehangolására is jó alkalom szolgált. Testvéri megbékélésben élt a magyar talaj majd mindegyik nemzetisége.

De a nemzeti öntudatosodás és a népismeret is szóhoz jutott. A különböző helységekből származó fiúk tanulmányozhatták egymás érzés-és gondolatvilágát, megismerhették társaik nehézségeit, beletekinthettek magánéletébe, elleshették szórakozásait.

Mindaz tájított látókörüket, gazdagította emberismeretüket, fejleszthette szociális érzésüket, s közben a kölcsönös megbecsülés fojrti elszakíthatatlan szálakkal kovácsolódtak egybe. A testi s a szellemi munkás egymás megbecsülésének s üdvös iskolája lett a munkaszolgálat.

Népiünk jövő vezetőinek ismerőniek kell a kétkézi kenyérkereset fadaralmait is, hogy megfelelően tudjanak az élen állni.

Megebecsülni és értékelni azonban csak akkor képes az ember valamit, ha maga is egykor részese volt. Az emberiség igazi vezetői mindenkör alulról törtek felfelé, ismerék az alacsonyabb rétegek életét, kellő megértéssel álltak tehát problémáikkal szemben. Ezt az engedhetetlen tapasztalatot nyerték el ifjaink, kiknek egyébként sem alkalmas, sem elszánásuk nem lett volna erre.

Találkozás a faluval

De megbecsülhetetlen okulást nyújtott az is, hogy közvetlen szemlélője volt diákságunk népiünk egészséges el-

kü, természetes eszű fiatalok, a falusi-aknak.

Tapasztalhatták, hogy milyen igénytelen életük s verejtékes foglalkozásuk.

Tanulságot szolgálnak majd, ha elhamarkodottan panaszza, elégtelenségre nyitnak ajkukat a lemondások idején. Munkájukkal szemben is nagyobb

megértéssel fognak viseltetni ezután. Meggyőződhetünk, hogy a magyar paraszti természetszerűleg tiszteli az értelmiséget, de önzózetesen elvárja, hogy a megbecsülős kölcsönös legyen.

Végeredményben tehát a táborozás nemcsak az építésből katonai szolgálatra elvont dolgozó kezeket póolja, de az igazi férfijellem hathatós pallérozójának is bizonyult. Nyilatkozataink alapján a fiúk is háfásak a Gondviselésnek, hogy részesei lehettek, s megbecsüléssel gondolnak a legfelső vezetésre, hogy áldozatot hozhassanak népkért s két kezükkel is építhették szebb magyar jövőt.

Dr. Gajtó István.

A postatakarék átveszi a kiürített területek bank-betétkönyveit

Ezer pengőt azonnal kifizetnek a könyvekre

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hadművelési területek egyes részeinek polgári kiürítésével kapcsolatban a pénzügyi kormányzat a postatakarékpénztár révén segítségére kíván sietni a lakóhelyüket elhagyni kényszerült azoknak a betevőknek, akik a hitelszervezet útján betétkövetelésükhöz nem tudnak hozzájutni.

Ennek megfelelőleg a m. kir. Postatakarékpénztár a m. kir. pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján közli, hogy a polgári kiürítés folytán lakóhelyükről eltávozni kényszerülő személyek bármely, a kiürített területen működő, a Pénzügyminisztérium Központ kötelekébe tartozó pénzügyintézet (pénzügyintézeti fiók) által kiállít-

tott, bemutatásra szólo (tehát nem fenntartásos) takarékbetétkönyve bármely postahivatalnál bemutatathatók. A postahivatalok az ilyen betétkönyveket bevonják és helyettük a zonnal postatakarékpénztári betétkönyvet adnak ki az érdekelteknek. Az így kiállított postatakarékpénztári betétkönyvre 1000 pengőig terjedő összeg azonnal kifizethető. A további kifizetések tekintetében a postahivatalok adnak felvilágosítást.

Fenntartásos betétkönyvekre kifizetés nem teljesíthető, az érdekeltek azonban az ilyen betétkönyvek beszedését kérhetik a postahivatalok útján a m. kir. postatakarékpénztártól.

Azonnal szolgáltassuk be a nyers birka- és báránybőröket

A bőrányaggazdálkodás magyar királyi kormánybiztosa felhívja azokat a juhartó gazdákat, akiknek a 4317/1944. sz. rendelet alapján a honvédség teli szőrmés övökkel való ellátására gyapjas, nyers birka- és báránybőrt kell beszolgáltatniok, hogy ne várják meg a beszolgáltatás végső határidejét, ha-

nem a termelt szőrmés bőreiket azonnal adják át a kijelölt nyersbőrkereskedőknek. Ezzel a cselekedetükkel el söröndi hazafias célt szolgálnak, mer így lehetővé teszik, hogy harcoló se regeinket még a tél kezdetén elláthassuk az egészségük megóvását szolgáló felszerelési cikkekkel. (MTI)

Kigyómarás ellen - rövidhullám

Ismeretes, hogy Braziliában, Dél-Afrikában a lakosság legveszedelmesebb ellenségei a kigyók és rovarok, amelyek nemrégén még több embert pusztítottak el, mint a délvideki ragályos és gyógyíthatatlan betegségek. A bakteriológusok évtizedekig dolgoztak a megfelelő ellenmérgek előállításán, míg munkájukat siker koronázta. Ma már Dél-Afrikában, Braziliában több szérum termelő intézet dolgozik állandóan, ahonnan az ellenmérgeket repülőgépen szállítják az őserdei telepekre. Évenként sok ezer embert ment meg az idejében adott kigyószérum-injekció. 15fordulat azonban olyan esetek is, amikor a kipróbált ellenmérgek teljesen hatástalan maradt. Utánajárva ennek az értelmetlen jelenségnek, legnagyobb megdöbbenéssel állapították meg, hogy az áldozatot mindaddig teljesen ártalmatlannak artott állat mara meg. Amikor azután ezek az esetek tömegesen ismétlődtek, gondosan összeállított expedíció indult el, hogy végére járjon a kivédhetetlen kigyómarások titkának. Sorra felkeresték azokat a vidékeket, amelyekről a szerencsétlenségeket jelentették és megállapították, hogy a kigyók az év háromnegyed részében csak ugyan ártalmatlanok, az esős időszak

beálltával azonban sokkal több és sokkal erősebb mérget termelnek, amely az emberre feltétlenül halálos. Az expedíció tagjai magukkal vitték néhány kigyót és gondos laboratóriumi vizsgálat alá vették azokat. A kísérlet eredménye a következő volt: A mérgek kiválasztó szervek fokozott működését az esős időszakban a vegyi folyamatokkal együttjáró sugárzások indították meg. A korhadó növényzet és nedves talaj sugárzasi szinképéből teljesen hiányoztak az ibolyántúli sugarak, annál erősebb volt az infravörös, sőt a rádióaktív sugárzás is. Kísérletezés közben fedezték fel, hogy az állatokra bizonyos hullámhosszak rendkívül ingerlően hatnak. Így az egy méter hullámhosszu erőtérből minden kigyó menekülni igyekezett. Ezzel a felfedezéssel a védekezés egyik lehetőségét már meg is találták. Az őserdei telepeket, ahol legveszedelmesebb a kigyók ellen védekezni, miután éjszaka hatolnak be a házba, olyan módon védik meg a hivatlan vendégek elől, hogy az épület körül vezető antenna és földvezetékekkel láthatatlan falat állítanak eléjük. A két vezeték közötti ultrarövidhullámú erőteret bábónás félelemmel kerülik el a kigyók és rovarok.

HIREK

Ugyetlen gyűlölet: Városi ügy-
szék, Szt. Újgy. tér

**Elsőtétítés ma 20 órá-
tól reggel 6 óráig**

Mást kapunk

A közléstől kivételül nyert ár-
sültségek mellett a 9% hásszelvényekre
is adta most szolgáltatásnak ki a has-
znosok.

Szeptember havára a margarint, október havá- ra a zsirt egyszerre kapjuk meg

A közléstől kivételül felhívja a fo-
gyasztó közönséget, hogy szeptember
havi margarint és az október havi zsi-
rt feladagját a hásszelvényeknél haladéktal-
annal szerezzék be.

Egyben értesíti a felhívással ren-
delkező közönséget és a teljesítők ke-
reskedőket, hogy I. hó 25-30 között
átmeneti felhívás miatt az A utal-
ványokra csak 6 dec. a B utalványok-
ra 4 dec. és a C utalványokra 3 dec.
telj. szolgáltatható ki.

Közéleti segédjegyzői kinevezések
és áthelyezések. Dr. vitéz Balsay Er-
nő alispán Vinokits Pétert Dunagátos,
Szabó Istvánt Horthvára, Oberszt Fe-
rencet Bácskádvar közleg segédjegyző-
jévé nevezte ki. Egyidejűleg az alis-
pán Schick László segédjegyzőt Tor-
zsáról Bácskerezstura, Péntes János
segédjegyzőt pedig Bácskerezstúrról
Torzsára helyezte át, hasonló minő-
ségben.

HABRAM MANCI
kár. tisztv. nő
és
THEODOROVITS KORNÉL
állampénzüri tiszt
jegyzék
ZOMBOR **CELLDÖMÖLK**

**BIZTOSITVA VAN BUDAPEST
KENYÉRELLÁTÁSA.** Budapestről
jelentik: A háborus nehézségek, a
bombázások, az anyagbeszerzési
akadályok kétségtelenül nehezebbé
teszték a főváros mindennapi é-
letét s a kisebb nagyobb üzema-
varok előállítással különböző talá-
latásokba bocsátkoznak az embe-
rek. Így az utóbbi napokban a ke-
nyérellátással kapcsolatban terjed-
tek el különböző híresztelések. Il-
letékes helyről nvert értesülés a-
lapján közölhetjük, hogy Buda-
pest kenyérellátása teljesen bizto-

Közéleti kinevezések és áthelyezé-
sek. Bács-Bodrog vármegye alispán-
ja Zsadányi Pál ezámisztet Obecse
községhez számított. Tényi Sándort
Hadiknépére irnokká, Kiss Sándort
Petőrcse irnokká kinevezte, míg Sá-
gi Pál vaskuti és Rákóczi Gizella
szondi községi irnokokat hasonló mi-
nőségben Bácsalmásra helyezte át.

Sentli sem nélkülözheti az üvegbi-
tosítást. Az üvegek igen gyakori, an-
nak helyreállítása biztosítás nélkül su-
lyos felelősség. Ebben a biztosítási ága-
zatban is szívesen szolgál felvilágosi-
tással az 1887-ben alapított legrégbb,
Imnár 85 éves **ELSŐ MAGYAR BIZ-
TOSÍTÓ TÁRSASÁG**, helyben: Trefort
utca 2. szám alatt.

Bombakárosult a bombakárosulta-
kért. Nagy Lajos szabadkai lakos,
maga is bombakárosult, ingyen fel-
ajánlotta Viola utca 4. szám alatti
házában lévő kisebb szobáját és egy
volt istállóhelyiséget raktár céljaira
a szabadkai bombakárosultaknak.

Uj egyetemi rendkívül tanárok.
A Kományzó dr. Szüle Dénes kör-
házi főorvos, pécsi egyetemi magán-
tanárnak, dr. Czeyda-Pommersheim
Ferenc székesfővárosi közkórházi fő-
orvos, budapesti egyet. m. tanárnak
a tudományos irodalom és az orvos-
képzés terén szerzett érdemei, dr.
Ruber József királyi ítéltáblai bíró,
budapesti egyetemi magántanárnak,
dr. Bálint Sándor szegedi királyi ka-
tolikus tanítóképzőintézeti tanár, ma-
gyar királyi Horthy Miklós tudomá-
nyegyetemi magántanárnak a tudomá-
nyos szakirodalom művelése és az
egyetemi oktatás terén szerzett
érdemei elismerésül az egyetemi
rendkívül tanári címet adományoz-
ta. (MTI)

Cáfolják a dán király letartóztatá-
sának híreit. A dán rádió csütörtökön
hivatalos közleményben teljes halá-
rozottsággal cáfolta azt a hírt, mely
szerint X. Keresztély király nem len-
ne szabadlábon. Felelősen körök új-
ból azt a hírt terjesztették, hogy a
dán királyt letartóztatták — mondta
a közlemény, majd így folytatta: A
hír nem felel meg a valóságnak, a
király továbbra is ámalinborgi kas-
télyában tartózkodik, a dán rendőr-
ség eddigi védelme alatt.

Meggyilkolták a norvég táviró-
igazgatóság vezetőjét. Osloból jelen-
ti az Interim: Mint a lapok jelen-
tik, terroristák hátulról agyonlőtték
Fianet, a norvég táviróigazgatóság
forgalomvezetőjét. Fiane a Nasjonal
Samling tagja volt és politikailag is
többiben szerepelt. A gyilkosságot
Oslo egyik elővárosának utcáján kö-
vették el. (MTI)

A Magyar Cserkész szeptemberi
száma első oldalon üdvözlő vitéz kis-
barnaki Farkas Ferenc m. kir. altá-
bornagyot, az országos főcserkészt,
mint a Tatár-hágó hőst. A kecske-
méti noviciusokról szóló történelmi
elbeszélés a szabadságharc korát idé-
zi. Élénk beszámoló eleveníti meg
Szombathely püspökének cserkészta-
bori látogatását, érdekes cikk fejte-
geti az őzsi szántás örömét, a re-
ményteljes őzsi ujrakezdést. Az „in-
nen-onnan” rovat arról számol be,
hogy az ország különböző tájain mi-
lyen munkát végeznek a cserkészek
a belső front erősítésére. Az állatvé-
delmi részben hasznos tudnivalókat
találunk arról, hogy melyek a hasz-
nos és kártékony madaraink. Utle-
tes képsorozat mutatja be a cserkés-
zet és a katonaság párhuzamát. A
„Tisztagasunk cserkészességünk” nyelv
helyességi tanácsokat közöl. Humo-
ros rádióport fejezi be a Magyar
Cserkészti: „A tehen és mi” címmel.
(Kiadóhivatal: Budapest, V., Nagy
Sándor-u. 6. Kapható minden Ibusz-
pavilonban.)

Csak jogosított kereskedő vehet át
élelmiszeradományokat a bombaká-
rosultak számára. A közléstől mi-
nister egyöntetűen szabályozta a
bombakárosultak részére szánt élel-
miszeradományok begyűjtési mód-
ját. Eszerint adományok átvételére
csak a gyűjtés helyén jogosított ke-
reskedő illetékes. A begyűjtött meny-
nyiséget az áruforgalmi központnak
kell jelenteni, ez gondoskodik aztán a
szereteladományok továbbításáról.
Viták elkerülése végett azt is közli
a miniszter, hogy a szereteladomány-
ként felajánlott élelmiszer mennyisé-
get a beszállítási kötelezettség
teljesítésébe beszámítani nem lehet.

Ahol Lehel kürtjét őrzik. A jászbe-
rényi „Jászmuzeum”-nak évente
mintegy 15.000 főnyi látogatója van,
mert nemcsak a könyvekről, hanem
az ország minden részéből sokan fel-
keresik az érdeke gyűjteményt. A
muzeum legféltettebb kincse: Lehel
kürtje. Hogy Lehel vezér híres kürt-
je mennyire féltett kincse a muzeum-
nak, azt elsősorban az bizonyítja,
hogy bombabiztos páncélszekrény-
ben őrzik. Kolosvári Réz Kálmán, a
muzeum igazgatója, valóságos szer-
tartást végez, míg a páncéltetőből ki-
emeli az üvegdobozban lévő kürtöt.
Az elefántgyarból faragott sip nél-
küli kürtöt finom perzsa motívumok
díszítik, amelyek egyiptomi minták-
kal váltakoznak. 1927-ben német, an-
gol és francia régészek vizsgálták át
a kürtöt és a motívumok, valamint a
faragási stílus alapján megállapítot-
ták, hogy a IX. századból származik.

A fűszerpaprika ára. A földművelés-
ügyi miniszter a hivatalos lap szerdai
számában kiadott rendeletével szabá-
lyozta a kiváló, a nemes, az elsőren-
dű és a másodrendű paprika felelőgo-
zását, minősítését és forgalombahozat-
alát. Az árkormánybiztos csütörtökön
kiadott rendeletével megállapította a
paprika őrségi díját 63 pedig a külön-
leges és nemes paprika őrségi díját 36,
az I. és II. rendű paprika őrségi díját
32 pengőben, másánként. Az árkör-
mánybiztos másik rendeletével a fű-
szerpaprika kereskedői árát állapította
meg. A fűszerpaprika legnagyobb fo-
gyasztói ára az ország egész terüle-
tén kimérve, különként a következő:
(Zárjelben a 10 ékg és annál kisebb
mennyiség kiszolgáltatásánál a teká-
kenti ár fillérekben) kiváló paprika
14.50 P (15), nemes paprika 13.60 P
(14), elsőrendű paprika 10.70 P (11),
másodrendű paprika 8.80 P (9).

Övöthelyen nyitották meg a kolozs-
vári egyetem idei tanévét. Kolozsváron:
vasárnap övöthelyen nyitották meg a
Ferenc József tudományegyetem 1944-
45. tanévét. A megvívó ünnepség köz-
ben a légvédelmi ágyúk is szóltak, de
ez nem zavarta a magasztos ünnepsé-
get. Dr. Buza László a lelépő Rector
Magnificus dr. Miskolczy Dezsőnek ad-
ta át az egyetem kormányzását és azt
jelképező rectori láncot. A szóokok
megnyilatkozással közlő kiemelték: vi-
táz dr. Haynal Imre lefejező beszéde,
amelyben hangsúlyozta, hogy a jelen
óra parancsa a helytállás. (MTI)

Belehalt sérülésbe az avatiban
»bombaszakértő» Budapestről jelentik:
Klapácskó András kereskedő Kispes-
t hátrében bombagyűjtőjeit talált. Be-
vitte az egyik közelí vendéglőbe, hogy
ott szőjjelzód. A vendéglős és a ven-
dégek is többször figyelmeztették, hogy
ne nyuljon hozzá, mert felelősséget.
A kereskedő hengerelt, hogy őrt a bom-
ba szerkezetéhez, már nincs benne rob-
banóanyag és hozzálátott a bombafej
szétszedéséhez. Röviddel esután hafa-
mas robbanás ráta meg a levegőt több
ember eszméletlenül, vérese a terület a
kocsma padlóján. Azonnali mentőket hív-
tak, akik a szorosonkéntül jártakat kór-
házba vitték. Klapácskó a Szent István
kórházba került, de belehalt sérülései-
be. Szűcs Mihály, Tanczer Imre és a
vendéglőházaspár a Miskolay-klinikára
került. Mindannyuk állapota életveszé-
lyes.

50.000 hamis dohányjegy Torinoban.
Milanoból jelentik: Torinoban
50.000 hamis dohányjegyet hoztak
forgalomba. A hatóságok intézkedé-
seket tettek, hogy a jövőben lehe-
tetlenné tegyék az ilyen eseteket. A
dohányjegyekkel való zúgkereske-
delem megszüntetése utján remélik,
hogy rövidesen 25 százalékkal emel-
ni lehet a dohányárak feladagját.

ADY ENDRE:

Intés szegény legényeknek

Most, a gyáva szemérmertlenség
Kurjongó, rossz éjjelén,
Böcsületére jól vigyázzon
Minden nemes szegény legény.

Egy életünk és egy halálunk
S a régi, hős idők alatt
Élet s Halál peremén jártunk,
Nekünk nem új e gondolat.

Kit elsodor e zagyva éjjel,
Ki megmarad fészék-rakón,
De mi közülünk játsszék csinján
Mindenki a tárogatóra.

Mi másoknál messzebből jöttünk
És örök, amit akarunk,
Ha ugy akarja a muszájság
Jól van, jól van, hát meghalunk

De az a mi gyönyörűségünk,
Hogy, ha minden reped, szakad,
Böcsületes szegény legények
Pihennek a romok alatt.

Megállott, de lehet folytatni
A jó szemek, a szép szemek
Érdemes, örült látomását
Az Életet, az Életet.

Háromhavi fogház kétpengős tejeri.
Nagykanizsáról jelentik: Arad György-
né, OMTK-bőlkezelő tejeri adott el li-
terenként kétpengős áron, amikor be-
tegek és gyermekek részére minces-
tejeri. A kamizsai törvényszék uszombó-
rósága háromhónapi fogházra ítélte.

A szabadságos katonákat el kel-
látni élelmiszerjegyekkel. Bács-Bod-
rog vármegye alispánja rendeletben
hivta fel a polgármestereket, főszolga-
bírák és községi előjáróságok figyel-
met, hogy a szabadságos katonákat,
szabadságolási igazolványuk alapján
a nehéz testimunkásokat megillető
élelmiszerjegyekkel és ezen kívül
egy darab piperezappannal lássák
el. Az alispáni rendelet hangsúlyoz-
za annak fontosságát, hogy a szabad-
ságos honvédek itthon is érezzék az
államhatalom fokozottabb gondosko-
dását.

Fertőző állatmegbetegedések Bács-
Bodrog megyében. Hivatalos kimu-
tatás szerint a megyében a legutóbbi
hétben lépiene 2, takonykór 4, juh-
himlő 1, rühösség 43, sertéspestis 40,
sertésorbanc 33, baromfikólera pedig
4 községben pusztit Bács-Bodrog vár-
megyében. Különösen súlyosak a
sertéspestis és sertésorbanc előfor-
dulások. Sertéspestis a 40 község 648
sertésorbanc pedig a 33 község 710
udvarában fordult elő.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS
Mindazoknak kik szerete: fér-
jem, illetve édes apám, nagy-
apám és rokonok
Keller Mátyás
egészszegeter
temetésén részt vettek, részvé-
tükkel, valamint virág és koszorú-
adományokkal. Fájdalmunkat
enyhíteni igyekeztük ezúton mon-
dunk hála köszönetet.
Zombor, 1944. szeptember 23-án.
ösv. Keller Mátyásné
fia és unokája.

SPORT

Nyílt mérkőzést ígér
a vasárnapi rangadó

A MOVE és MÁV küzd az első helyért

Vasárnap kerül sor Zomborban az új bajnokság első rangadójára. Minden rangadó természetesen nagy érdeklődést kelt a közönség sorában és ezt a nagy érdeklődést fokozza még az a körülmény is, hogy

a vasárnapi mérkőzésen az első helyen álló MÁV méri össze erejét a második helyen álló MOVE-val.

A bajnokság megindulása óta ez a két zombori csapat meglepően jól szerepelt és a négy lejátszott forduló után a bajnoki táblázat élére került.

A MÁV hét ponttal tartja az első helyet, míg a MOVE hat ponttal és kifutó gólaránnyal áll a második helyen. Eszerint a vasárnapi mérkőzés hivatott arra, hogy eldöntse egyideig az első hely kérdését. Amennyiben a MÁV nyeri meg a mérkőzést, úgy továbbra is megtartja a vezető helyet és

az sines kizárva, hogy az eddigi egy pont előnyét még növelni fogja. A MOVE győzelme esetén meg-

előzné a vasutasokat egy ponttal és elhódítaná tőle az első helyet.

A mérkőzés kimenetele teljesen nyitnak tekinthető,

azonban az utolsó eredmények alapján úgy látszik, jelenleg a MÁV csapata jobb. Erre következtettünk abból, hogy míg a MOVE saját pályáján két héttel ezelőtt 0:2-ös vereséget szenvedett a Topolyai SE-től, addig a múlt vasárnapon a zombori vasutasok Topolyán 4:4-es eldöntetlen eredményt értek el. A MÁV határozottan jobb csatársorral rendelkezik, azonban

védelme néha bizonytalan s könnyen lehet, hogy ez a körülmény fogja eldönteni a mérkőzés sorsát is.

A MOVE határozottan kiegyensúlyozott csapat benyomását kelti hosszabb idő óta. Főerőssége az, hogy mindvégig egyenletes lelkesedéssel és győzni akarással küzd, amely tulajdonsága gyakran segítette értékes győzelmekhez.

IRÓGÉP, VARRÓGÉP, MOTOROK SZAKSZERU JAVÍTÁSÁT ÉS AUTÓGÉN HEGGESZTÉST VÁLLALOK

Link János

műszerész. — Telefon: 487.
ZOMBOR, Trefort utca 4.

Szövetségi díjmérkőzések
az NB helyett

A vidéki NB csapatok jogait fenntartják

Az utazási nehézségek — mint megtudtuk — arra indították az MLSz országos elnökségét, hogy a Nemzeti Bajnokság további küzdelmek az unalmi hatálya felülgessze.

Az országos elnökség az NB-mérkőzések helyett kiterít a Szövetségi Díjmérkőzéseket.

Ezekben a küzdelmekben az NB hét budapesti egyesülete: a Ferencváros FC, Csepel, Gamma FC, Újpest FC, Kispesti FC, MVAO SC, Szentlőrinci AC, továbbá az NB I. küzdelmekből tavaly kiesett: Nemzeti Vasas, Elektromos TE és Beszkiart SE csapata vesznek részt. A szövetségi díjmérkőzésekben a fenti egyesületeken kívül az NB II-ben tavaly legjobban szerepelt Ganz TE is részt vesz, míg útközöttüknek a ké: legjobban tavalyi NB II. harmadik helyezett: a Törökvas SE és Z. Danuvia osztályozó mérkőzés győztesét sorozzák be a szövetségi díjért küzdők

csoportjába. Ezt az osztályozó mérkőzést szeptember 24-én délután 3 órai kezdettel a MOVE pályán bonyolítják le.

Az NB vidéki egyesületei, illetve csapatai a Körzeti Bajnokságban szerepelhetnek.

saját veszélyükre azonban a kisorsolt vidéki NB mérkőzéseket egymás között lejátszhatják.

Ipolyvölgyi Ferenc, az MLSz főtitkára még azt tette hozzá a fenti határozatokhoz, hogy

a vidéki NB csapatok jogait érintetlenül fenntartják

s ha lehet, még az 1944-45. bajnoki év folyamán folytatják az NB-t. Ebben az esetben az SZD egyes mérkőzéseit szintén bele fogják számítani az NB-be. Természetesen az NB vidéki egyesületei által egymás között lejátszott NB mérkőzéseit szintén beleszámítanak az újra meginduló NB-be.

Svédország orvosokat és ápolónőket
képez ki a háboru utáni időkre

Svédország a háboru után nemzeti egészségügyi segély céljára szervezett egyesületben már most képez ki orvosokat és ápolónőket, akik különleges hadi egészségügyi és szociális tanulmányokat folytattak.

Ma majd megkötötték a békét, pontosan ezer svéd fog a háboru szenvedéseitől sújtotta Európa rendelkezésére állni. A kórházai ezer személy közül 300 az orvosok létszáma. A többi

ápolónő és szociális nővér. Ugy tervezik, hogy ez a segélynyújtó szervezet a svéd vörös kereszt felügyelete alá kerül.

Az előkészítő munkákat ez év őszén tovább fejlesztik. Tervezik egy levelezési tanfolyam szervezését, amelynek keretében a háboru után nyugtandó segély körében előforduló kérdéseket fogják tanulmányozni. E tan-

folyamon az említtet ezer személyen kívül akarnak másokat foglalkozni.

Természetesen úgy gondolják, hogy ez a szervezet a világon létező vagy létesülő más hasonló szervezetekkel együttműködjön és már most keresse az érintkezés felvételének módját. (STUD)

Műhelyáthelyezés

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy asztalosműhelyemet Szent László ut 3 szám alól, Könyves Kálmán utca 53 szám alá helyeztem át.

További szíves pártfogást kér

Műtis Bosko asztalosmester.

KIRAKAT:

Pipás magyarok

Mindenki tudja, hogy a dohányt Franciaországban mint gyógyásvényt ismerték meg s a levőt Németországban is, mint gyógyteát akarták a betegekkel megittatni. Néhai tudós Lippay János Ur Calendarium Oeconomicum: azonban kevesen olvasták; ezért nálunk is kevesen tudják azt, hogy a nyugati műveltség áldásaira sokszor sonda szemmel néző magyarok a dohány »belsőleg» gyógyító erejét nem akarták elismerni. Javították azonban, mint fertőtlenítő szert a »külsőleg» való használatra, mert »gen jó mind a levele, mind a kifacsart leve és leveleinek meg tört pora is a sebekre». Egyébként, amióta a dohányt ismerik, Magyarországon is pipázott boldog-boldogok, mint a világon mindenhol.

A magyarokat a törökök tanították meg pipálni. A főurak hagyatékának leltározásakor sok díszes pipát, himzett dohányzacskót, pipaszárat és más aranyozott dohányzó eszközt találtak. A török basák is egy-egy szép pipával kedveskedtek a magyar uraknak. — Bethlen Gábor 1614-ben kapott egy pipát ajándékba. Nem volt dohányos ember, nem tudta hát, mit kezdjen vele: betette a ritkaság-gyűjteményébe.

Gian Jacopo Trivulzio, XII. Lajos francia király marsallja, mikor a milánói hercegség meghódításáról volt szó azt mondta: A háboruhoz pénz, pénz és megint csak pénz kell! (A híressé vált szállóigét pár száz év múlva Montecuccoli herceg is elmondta.) Zrínyi Miklós, a költő hadvezér így kiáltott fel: Fegyver, fegyver kívánatuk és vélezi reszolutio! Ha a magyar katonákat megkérdezzük, a hadviselés eszközei közül azok nem felejtették volna ki a dohányt sem.

A katonák voltak mindig a legnagyobb dohányosok. A jászok 1671-ben keservesen panaszkodtak a felsőbbeknek, hogy a végbeli vitézek számban nem alszik ki a pipa s lá egy fulara »részáltnak», a népet agyon gyötrik a dohányért. A beszámoló egyéb katonák is annyira követelődnek, hogy a gazda, ha maga nem termel, hát pénzen kénytelen nekik dohányt venni. A folytonos panaszkok miatt rendelték el azt, hogy a katonaság dohányszükségletéről a kincstár gondoskodjék.

A külső országokat megjáró magyar utazók és deákok a dohányzás körül bőséges ismeretekre tettek szert. Szépe si Csombor Márton 1618-ban Hollandiában megtanult szivarozni is. A Telek gróf urfiak, József és Sámuel, 1760-ban Bazel városában (ott tanultak az egyetemén), már szó nélkül veszik tudomásul, hogy mindenki pipázik, szivarozik és buraózik, bár a ancs éppen úgy tiltja a dohányást, mint Erdélyben a kormányzások. Inkább azon csodálkoznak hogy a városi tanács a kávé ivását is tiltja. Ezzel szemben a polgárok azt vetik ellen, hogy ők nem isszák, hanem eszik a kávé; ugyanis tejjel, kenyérral és burgonyával főzik meg és tányérból kanalazzák. A két utfi nem is szedeti össze ritka dohánymagvakat és palántákat. Sámuel gróf — arra gondolva, hogy jó dohány Magyarországon is terem elég, jó könyv azonban kevés

— inkább 26 mázsa könyvet hozott haza.

A katonák és a táblabírák mögött dohányozás dolgában nem maradtak el sem a költők, sem a papok. Az adomák százai szólnak József főherceg (a Palatinus fia), Csokonai és Petőfi pipáról, meg Görgey Artúr, Ferenc József bakakáplárok vergőnőjáról.

Pedig volt idő, amikor a dohányzást büntették, sőt meg is adóztatták, mint például Eger város tanácsa s. Ha Oárdonyi Géza a XVIII. század közepén el rajta is irgalmatlanul megveszik az évi 9 krajcár adópénzt. Mert ő igazán híres pipás ember volt Egerben.

Deák Ferenc szivarozott. Oda, ahol nem gyújthatott nyugodtan rá, inkább el se ment, akárhogy hívták is. Erről az oldaláról ismertem íremlékeztető királyunk, Ferenc József s Deákot és vele szivarzó mellett tárgyalta meg az országos ügyeket.

Ha 1867-ben nem két dohányos ember intézi az ország dolgát, talán még a kiegyezés sem jött volna létre.

Pipászó mellett hamar megértik egymást az emberek. Ez azonban nem olyan szabály, amely kivétel nem lenne.

Az önkényuralom alatt 1861-ben gróf Pálffy Mór altábornagy lett Magyarország helytartója. A fontosabb állásokra ismert magyar embereket szereltett volna megnyerni. Bihar főispánnak Komlóssy Imrét szemelték ki. Neki ugyanis a vármegyében atyafisága is volt és ismerték is, meri 1848-ban Debrecen egyik kerületét képviselte az országgyűlésen, a szabadságharc után halálra is ítélték és csak azért szabadult meg az akasztótól, mert a kegyvesztett Házma bosszúságában több halálra ítélt rabnak megkegyelmezett. Nagy dolog lett volna az, ha egy ilyen derék hazafi képviselő Bihar vármegyében az utált kormányzati rendszert.

Pálffy főrendelte tehát marhához Budára Komlóssy Imrét kihalgatásra. Rögön belenyomta egy kényelmes karosszékebe, szivart dugott a szájaiba és az ékecszolás minden eszközevel igyekezett őt megnyerni. Ez azonban keréken kijelentette, hogy a megtisztelésre nem tart igényt. A helytartó még hevesebben magyarozott, a maga székét mindig közelebb húzta és a beszéd hevében a jobbát is föltette már a Komlóssy széke karfájára. Csöndesen szivarozva nézte Komlóssy maga mellett az utillát csaknem suroló sarkantyus lakkcipőt és a tábornoki nadrágot; majd nyugodtan föltette a maga sarkantyus eszímáját a Pálffy széke karfájára a zsinóros tábornoki kabát mellé. Erre a helytartó nézett nagyot, de azért csak beszélt tovább. A magyar ur pedig csak szabadkozott. Egy darabig még folyt a majdnem egyetemes társalgás, míg végre Pálffy levette a maga lábát a karfáról és Komlóssy is amagáét. Vége volt a kihallgatásnak.

Szóval volt Magyarországon olyan korszak is, amikor rendes ember még a főispánságot sem vállalta. Még ha szivarzó mellett kiálták is neki.

Dr. vitéz Somogyi István.

OLDAL

5: Ébresztő, Torna. 6: Reggeli zene.

7: Hírek, Közlemények. 8: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

9: Opera-részletek. 10: Szabados Károly: Viola kerítés (rádiózenekart vezényli Bertha István).

11: Hírek. 12: A rádiózenekar műsorából. 13: A Budapesti Kamarakórus műsorából. Vezeti Paulovits Géza dr.

14: A vándor királyfi. Zsolnai József meséje.

15: Harangszó. Fohász. Himnusz. 16: Művészek. 1. Domizetti: Don Pasquale, nyitány (berlini állami opera zenekara); 2. Mascagni: La kórusa és zenekara, vezényel Sabajno; 3. Liszt: Spanyol apszóda (Kongora: Barrer); 4. Gárdonyi: André Chemier, kettős a felvonásból (Sheridan és Perle).

17: Hírek. 18: Pertis Pál cigányzenekara műsorából.

19: Időjelzés. 20: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára. Budapest Honvédőrádióalj vezényel. Vezényel Pongrácz Géza.

21: Hírek. 22: Mindenből mindenkinek. Közreműködik Gémes Irén, Lászlóffy Margit, Stefánia Imre, a Légierők üzenekara, vezényel Dorozsai Károly, a rádiózenekar Rajter Lajos és Vincze Ottó vezénylésével Toki Horváth Gyula cigányzenekara.

23: Oszvarázs. Öszeállította Schellen Pálna és Hegedűs Árpád. A reiseket elmondja Fabri Zoltán. Közreműködik Cseh Béla. Zongorán kísér Aigner Pál. Közben hangszerek.

24: Debussy: Két nocturne. Conseratore, zenekar, vezényel Gauze. Időjelzés, hírek. Balza Kató és Solti Károly imárik nótákat énekel, kíséri Farkas a cigányzenekara.

25: Hangképek innen-onnan. Német hallgatónak. Kültügyi tájékoztató.

26: Rózsa Emil szalonzenekara. 1. 3: A kecsketenyésztés fejlesztése

A DÉLVIDÉK RÁDIÓJA

Malvezzi: Andaluziai virágok; 2. Gade: Féltékenység; 3. Winkler: Gavott; 4. Weimert László: Bécsi keringő; 5. Bánáti Antal: Alkonyi szélben.

6: Ordógiác a hurokon. Paganini legéndája. Endrődi Béla verseit elmondja Kovács Károly. Közreműködik Jancsán Ferenc (hegedű). Zongorán kísér Földes László.

7: Hírek. 8: Tánchahívás. Közreműködik Osváth Júlia, Laczó István, Siki Béla, az Operaház zenekara Dohnányi Ernő vezénylésével és a Rádiózenekar Vincze Ottó vezénylésével. Klamarik Lóránd-verseit Mészáros Ági mondja el. Rendező A. Balogh Pál.

9: Hírek. 10: Hírek német nyelven. 11: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

12: Hírek. 13: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

14: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

15: Hírek. 16: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

17: Hírek. 18: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

19: Hírek. 20: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

21: Hírek. 22: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

23: Hírek. 24: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

25: Hírek. 26: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

27: Hírek. 28: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

29: Hírek. 30: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

31: Hírek. 32: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

33: Hírek. 34: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

35: Hírek. 36: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

HÉTFŐ

5:10: Külföldi művészek a rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Paul Kümmert (ének), Isabella Norval (zongora) és a rádiózenekar.

6:10: A honvédelmi minisztérium légügyi csoportfőnökségének közleménye.

6:25: Magyar egyházi zene. Közreműködik a Belvárosi Főplébánia templom énekkara Bérg Ottó vezénylésével, Antos Kálmán, orgona.

7: Magyar-német katonák. 8: Hírek. 9: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

10: Hírek. 11: A német birodalmi rádió műsorából. Halhatatlan muzsika. Mozart-hangverseny.

12: Háromnegyedóra - háromnegyed-ötvenben. Kamarazene.

13: A rádiózenekar műsorából. Székelyváriak legendái. Lécay Lajos dr. előadása a marosvásárhelyi Fellegváról és a mátdéfalvi Pogányvárról.

14: Harangszó, Fohász, Himnusz. Utána: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

15: Hírek. 16: Indulók és katonanóták. 17: Időjelzés.

18: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.

19: Művésztalálkozó. 1. Händel: Szicília. 2. J. S. Bach: Allegro a d-moll orgonavegyéből. 3. Lully: Holdvilágnál. 4. Schubert: Te vagy a csend. 5. Haydn: Menüett. 6. Schumann: Kedves tükörkép. 7. Koechlin: Ha akarod. 8. Chopin: Három prelúd.

20: Hírek. 21: Délutáni muzsika. Közben. 22: Orvos az orvoshoz. 23: Időjelzés, hírek. 24: Az ételaj szerete a zsirgárdal. Kodásban.

25: Hírek. 26: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

27: Hírek. 28: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

29: Hírek. 30: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

31: Hírek. 32: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

33: Hírek. 34: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

35: Hírek. 36: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

KEDD

5:10: Külföldi művészek a rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Paul Kümmert (ének), Isabella Norval (zongora) és a rádiózenekar.

6:10: A honvédelmi minisztérium légügyi csoportfőnökségének közleménye.

6:25: Magyar egyházi zene. Közreműködik a Belvárosi Főplébánia templom énekkara Bérg Ottó vezénylésével, Antos Kálmán, orgona.

7: Magyar-német katonák. 8: Hírek. 9: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

10: Hírek. 11: A német birodalmi rádió műsorából. Halhatatlan muzsika. Mozart-hangverseny.

12: Háromnegyedóra - háromnegyed-ötvenben. Kamarazene.

13: A rádiózenekar műsorából. Székelyváriak legendái. Lécay Lajos dr. előadása a marosvásárhelyi Fellegváról és a mátdéfalvi Pogányvárról.

14: Harangszó, Fohász, Himnusz. Utána: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

15: Hírek. 16: Indulók és katonanóták. 17: Időjelzés.

18: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.

19: Művésztalálkozó. 1. Händel: Szicília. 2. J. S. Bach: Allegro a d-moll orgonavegyéből. 3. Lully: Holdvilágnál. 4. Schubert: Te vagy a csend. 5. Haydn: Menüett. 6. Schumann: Kedves tükörkép. 7. Koechlin: Ha akarod. 8. Chopin: Három prelúd.

20: Hírek. 21: Délutáni muzsika. Közben. 22: Orvos az orvoshoz. 23: Időjelzés, hírek. 24: Az ételaj szerete a zsirgárdal. Kodásban.

25: Hírek. 26: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

27: Hírek. 28: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

29: Hírek. 30: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

31: Hírek. 32: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

33: Hírek. 34: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

35: Hírek. 36: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

1944 szeptember 25-től október 1-ig

5:10: Külföldi művészek a rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Paul Kümmert (ének), Isabella Norval (zongora) és a rádiózenekar.

6:10: A honvédelmi minisztérium légügyi csoportfőnökségének közleménye.

6:25: Magyar egyházi zene. Közreműködik a Belvárosi Főplébánia templom énekkara Bérg Ottó vezénylésével, Antos Kálmán, orgona.

7: Magyar-német katonák. 8: Hírek. 9: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

10: Hírek. 11: A német birodalmi rádió műsorából. Halhatatlan muzsika. Mozart-hangverseny.

12: Háromnegyedóra - háromnegyed-ötvenben. Kamarazene.

13: A rádiózenekar műsorából. Székelyváriak legendái. Lécay Lajos dr. előadása a marosvásárhelyi Fellegváról és a mátdéfalvi Pogányvárról.

14: Harangszó, Fohász, Himnusz. Utána: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

15: Hírek. 16: Indulók és katonanóták. 17: Időjelzés.

18: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.

19: Művésztalálkozó. 1. Händel: Szicília. 2. J. S. Bach: Allegro a d-moll orgonavegyéből. 3. Lully: Holdvilágnál. 4. Schubert: Te vagy a csend. 5. Haydn: Menüett. 6. Schumann: Kedves tükörkép. 7. Koechlin: Ha akarod. 8. Chopin: Három prelúd.

20: Hírek. 21: Délutáni muzsika. Közben. 22: Orvos az orvoshoz. 23: Időjelzés, hírek. 24: Az ételaj szerete a zsirgárdal. Kodásban.

25: Hírek. 26: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

27: Hírek. 28: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

29: Hírek. 30: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

31: Hírek. 32: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

33: Hírek. 34: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

35: Hírek. 36: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

BUDAPEST I.

5:10: Külföldi művészek a rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Paul Kümmert (ének), Isabella Norval (zongora) és a rádiózenekar.

6:10: A honvédelmi minisztérium légügyi csoportfőnökségének közleménye.

6:25: Magyar egyházi zene. Közreműködik a Belvárosi Főplébánia templom énekkara Bérg Ottó vezénylésével, Antos Kálmán, orgona.

7: Magyar-német katonák. 8: Hírek. 9: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

10: Hírek. 11: A német birodalmi rádió műsorából. Halhatatlan muzsika. Mozart-hangverseny.

12: Háromnegyedóra - háromnegyed-ötvenben. Kamarazene.

13: A rádiózenekar műsorából. Székelyváriak legendái. Lécay Lajos dr. előadása a marosvásárhelyi Fellegváról és a mátdéfalvi Pogányvárról.

14: Harangszó, Fohász, Himnusz. Utána: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

15: Hírek. 16: Indulók és katonanóták. 17: Időjelzés.

18: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.

19: Művésztalálkozó. 1. Händel: Szicília. 2. J. S. Bach: Allegro a d-moll orgonavegyéből. 3. Lully: Holdvilágnál. 4. Schubert: Te vagy a csend. 5. Haydn: Menüett. 6. Schumann: Kedves tükörkép. 7. Koechlin: Ha akarod. 8. Chopin: Három prelúd.

20: Hírek. 21: Délutáni muzsika. Közben. 22: Orvos az orvoshoz. 23: Időjelzés, hírek. 24: Az ételaj szerete a zsirgárdal. Kodásban.

25: Hírek. 26: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

27: Hírek. 28: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

29: Hírek. 30: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

31: Hírek. 32: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

33: Hírek. 34: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

35: Hírek. 36: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

BUDAPEST II.

5:10: Külföldi művészek a rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Paul Kümmert (ének), Isabella Norval (zongora) és a rádiózenekar.

6:10: A honvédelmi minisztérium légügyi csoportfőnökségének közleménye.

6:25: Magyar egyházi zene. Közreműködik a Belvárosi Főplébánia templom énekkara Bérg Ottó vezénylésével, Antos Kálmán, orgona.

7: Magyar-német katonák. 8: Hírek. 9: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

10: Hírek. 11: A német birodalmi rádió műsorából. Halhatatlan muzsika. Mozart-hangverseny.

12: Háromnegyedóra - háromnegyed-ötvenben. Kamarazene.

13: A rádiózenekar műsorából. Székelyváriak legendái. Lécay Lajos dr. előadása a marosvásárhelyi Fellegváról és a mátdéfalvi Pogányvárról.

14: Harangszó, Fohász, Himnusz. Utána: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

15: Hírek. 16: Indulók és katonanóták. 17: Időjelzés.

18: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.

19: Művésztalálkozó. 1. Händel: Szicília. 2. J. S. Bach: Allegro a d-moll orgonavegyéből. 3. Lully: Holdvilágnál. 4. Schubert: Te vagy a csend. 5. Haydn: Menüett. 6. Schumann: Kedves tükörkép. 7. Koechlin: Ha akarod. 8. Chopin: Három prelúd.

20: Hírek. 21: Délutáni muzsika. Közben. 22: Orvos az orvoshoz. 23: Időjelzés, hírek. 24: Az ételaj szerete a zsirgárdal. Kodásban.

25: Hírek. 26: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

27: Hírek. 28: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

29: Hírek. 30: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

31: Hírek. 32: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

33: Hírek. 34: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

35: Hírek. 36: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

BUDAPEST I.

5:10: Külföldi művészek a rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Paul Kümmert (ének), Isabella Norval (zongora) és a rádiózenekar.

6:10: A honvédelmi minisztérium légügyi csoportfőnökségének közleménye.

6:25: Magyar egyházi zene. Közreműködik a Belvárosi Főplébánia templom énekkara Bérg Ottó vezénylésével, Antos Kálmán, orgona.

7: Magyar-német katonák. 8: Hírek. 9: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

10: Hírek. 11: A német birodalmi rádió műsorából. Halhatatlan muzsika. Mozart-hangverseny.

12: Háromnegyedóra - háromnegyed-ötvenben. Kamarazene.

13: A rádiózenekar műsorából. Székelyváriak legendái. Lécay Lajos dr. előadása a marosvásárhelyi Fellegváról és a mátdéfalvi Pogányvárról.

14: Harangszó, Fohász, Himnusz. Utána: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

15: Hírek. 16: Indulók és katonanóták. 17: Időjelzés.

18: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.

19: Művésztalálkozó. 1. Händel: Szicília. 2. J. S. Bach: Allegro a d-moll orgonavegyéből. 3. Lully: Holdvilágnál. 4. Schubert: Te vagy a csend. 5. Haydn: Menüett. 6. Schumann: Kedves tükörkép. 7. Koechlin: Ha akarod. 8. Chopin: Három prelúd.

20: Hírek. 21: Délutáni muzsika. Közben. 22: Orvos az orvoshoz. 23: Időjelzés, hírek. 24: Az ételaj szerete a zsirgárdal. Kodásban.

25: Hírek. 26: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

27: Hírek. 28: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

29: Hírek. 30: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

31: Hírek. 32: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

33: Hírek. 34: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

35: Hírek. 36: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

BUDAPEST II.

5:10: Külföldi művészek a rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Paul Kümmert (ének), Isabella Norval (zongora) és a rádiózenekar.

6:10: A honvédelmi minisztérium légügyi csoportfőnökségének közleménye.

6:25: Magyar egyházi zene. Közreműködik a Belvárosi Főplébánia templom énekkara Bérg Ottó vezénylésével, Antos Kálmán, orgona.

7: Magyar-német katonák. 8: Hírek. 9: Hírek német, román, szlovák, rusz és szerb nyelven.

10: Hírek. 11: A német birodalmi rádió műsorából. Halhatatlan muzsika. Mozart-hangverseny.

12: Háromnegyedóra - háromnegyed-ötvenben. Kamarazene.

13: A rádiózenekar műsorából. Székelyváriak legendái. Lécay Lajos dr. előadása a marosvásárhelyi Fellegváról és a mátdéfalvi Pogányvárról.

14: Harangszó, Fohász, Himnusz. Utána: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

15: Hírek. 16: Indulók és katonanóták. 17: Időjelzés.

18: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatára.

19: Művésztalálkozó. 1. Händel: Szicília. 2. J. S. Bach: Allegro a d-moll orgonavegyéből. 3. Lully: Holdvilágnál. 4. Schubert: Te vagy a csend. 5. Haydn: Menüett. 6. Schumann: Kedves tükörkép. 7. Koechlin: Ha akarod. 8. Chopin: Három prelúd.

20: Hírek. 21: Délutáni muzsika. Közben. 22: Orvos az orvoshoz. 23: Időjelzés, hírek. 24: Az ételaj szerete a zsirgárdal. Kodásban.

25: Hírek. 26: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

27: Hírek. 28: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

29: Hírek. 30: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

31: Hírek. 32: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

33: Hírek. 34: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

35: Hírek. 36: Hírek német, román, szlovák, rusz és horvát nyelven.

BUDAPEST I.

5:10: Külföldi művészek a rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Paul Kümmert (ének), Isabella Norval (zongora) és a rádiózenekar.

6:10: A honvédelmi minisztérium légügyi csoportfőnökségének közleménye.

6:25: Magyar egyházi zene. Közreműködik a Belvárosi Főplébánia templom énekkara Bérg Ottó vezénylésével, Antos Kálmán, orgona.</

2. OLDAL

A DELVIDEK RÁDIOJA

A DELVIDEK RÁDIOJA

BUDAPEST II.

BUDAPEST I.

A harangok. 3. Rogatis: Vidala. 4. 10.10. Operatőrselejtelek.
 Richard Strauss: A boldogság sz. 11: Művészelemzések.
 vendben felrejtve el. 5. Poulenc: 11.40: A két fehér. Móríz Zsigmond
 Vig dal. 6. Dohnányi: Szállj szin- elbeszélése.
 ezüst hajdugár. 7. Hodula István: 12: Harangszó. Fohász. Himmusz.
 Add nekem a szeméidet. 8. Gesz- 8.55: A Rádiózenekar műsorából. 1.
 ter György: Dal. Közben.
 7: A Csendes-óceán szigetvilága. 12.40: Hírek.
 Más Alajos sétája. 1.25: Időjelzés.
 7.10: Halhatasság meg kérem új mű- 1.30: Honvédeink üzennek. A Vörös-
 soromat. Solih György énekel. kerest bajtársi rádiószolgálat.
 kéri a Rádiózenekar Vincze Ottó 2: Farkas Béla cigányzenekara mu-
 vezényletével. zsikál.
 7.50: Műteremcsok. Horváth József 2.30: Hírek.
 festőművész soproni műterméből 2.45: Egy óra könnyű zene. 1. Aubert:
 közvett Budinszky Sándor. Fekete dominó, nyitány; 2. Járay
 8: Hírek. István: Aranyhátia, keringő; 3. Vin-
 8.20: Anyja fia. Zenesz idli egy felvo- cze Ottó: Csaldások, szvit (1-3-
 nésben. Irla Szili Leontin. Rende- ig rádiózenekar, vez. Vincze Ottó);
 26 Barsi Odön. 4. Huszka: Erzsébet, nyitány; 5.
 8.45: Seta Operettországban. A Rá- 4. Lehár: Frisquita: Kicsikém ne lé-
 diózenekart vezényli Fridl Fri- lovazz (Sárdy János); 6. Zeller: A
 gyes. madarász — Rajna keringő (Os-
 9.40: Bárány Tamás verseit elmond- váh Julia és a Laekó-együttes); 7.
 ja Bánhidv László. Dellibes: A forrás, baletszvit; 8.
 9.50: Bizet: Kis zenekart szvit (Mi- Fucik: Alomdelélek, keringő (7. és
 janoi Scala zenekara, vezényel Pa- 8. számot a rádiózenekar
 nizzal). vez. Fridl Frigyes).

8.20: Tasnády László magyar nótákat zongorizál.
 8.35: Övöhelyavatás a Tiszánálton. A közvetítést Debrecenből vezeti Budinszky Sándor.
 8.55: A Rádiózenekar műsorából. 1. Schubert: Alfons és Estrella nyi- tány. 2. Christian Bach: D-dúr szita fónia.
 10: Hírek.
 10.10: Hírek német nyelven.
 10.20: En és a kisöcsém. Énekés ze- nés részletek Eisemann Mihály és Szilágyi László operettjeiből. A Rá- diózenekart és a Földényi ének- együttest vezényli Endre Emil. Köz- reműködik Kelemen Éva, Somogyi Nusi, Palotás Imre, Biliczi Tivadar, Weygand Tibor és Veszely Pál.
 11.15: Tűzzena.
 11.45: Hírek.

10: Hírek.
 10.10: Hírek német nyelven.
 10.20: Szótakoztató zene.
 11: Brahms: d-moll zongoraverseny (15. mű). Zongora: Backhaus.
 11.45: Hírek.

1.30: Honvédeink üzennek. A Vörös- kerest bajtársi rádiószolgálat.
 2: Légerők tüvőrszenekara. Vezényel Doroszlai Károly. 1. Gajkóvszki: Vitézkeringő; 2. Rachmaninov: Prelude; 3. Popy: Baletszvit.
 2.30: Hírek.
 2.45: Rendiózenekar. Vezényel Bán- falvi Miklós.
 3.50: A nő háborus helyvállalása. Vas Olga dr. előadása.
 4.10: Új magyar nótadalk. Közremű- ködik Szilvási Margit. Zongorán kísért Pongrácz Zoltán és Vincze Ottó.
 4.35: Daloló honvédek.
 4.45: Időjelzés, hírek.
 4.55: Nótától a rapszódáig. Dicsöz Kálmán előadása. Közreműködik Hír Sári (zongora).
 1.35: Mit lehet a gazda a tej minő- ségének javítására.
 6: Nemet hallgatónk.
 6.35: Tancoló billentyűk.
 6.50: A Vöröskereszt mindenkiért — mindenki a Vöröskeresztért. Vitéz Simon Elemér, a Vöröskereszt el- nökeinek előadása.
 7: Amit a Bécsi erdő mesél. Feren- csik János vezényli a rádióze- nekart. Strauss-hangverseny. 1. De- nevér, nyitány; 2. Bor-dal, asszony- keringő; 3. Tere-tere, polka; 4. Ta- vasszi hangok, keringő; 5. Caglios- tro Bécsben, nyitány; 6. Amit a Bécsi-erdő mesél, keringő.
 7.45: Nők, nők, nők, nőknek. Szili Leontin A Kanizsaiak két ékes asz- szonvívása.
 8: Hírek.
 8.20: Dohnányi: Keringőszvit. Elő- adja az Operaház zenekara. Vezé- nyel a szerző.
 8.50: Hősök kertjében a nyugati vé- geken. A közvetítést a Sopronbán- falvai katonalemből vezeti Bu- dinszky Sándor.
 9: Klientel ültött az óra, este van... Cselényi József magyar nótákat énekel. Kíséri Sárközi Gyula ci- gányzenekara.
 9.30: Mennyi pénz ér a muzsikát? Rékay Miklós előadása.
 9.45: Liszt: Don Juan — parafizis. Előadja László Margit és Stefá- ni Imre.
 10: Hírek.
 10.10: Hírek német nyelven.
 10.20: Nyitányok. Közreműk. Jón- dok.
 11: Tűzzena.
 11.45: Hírek.

Csütörtök

Péntek

Szombat

5-5.30: Hírek német, román, szlo- vák, ruszin és horvát nyelven.
 5.30-6: A földművelésügyi minisz- terium mezőgazdasági felőfája.
 Szeptember 27-én:
 BUDAPEST I.
 6: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 6.25: Ébresszítő. Torna.
 6.45: Reggeli zene.
 Közben
 7: Hírek. Közlemények.
 8: Hírek német, román, szlovák, ru- sain és szerb nyelven.
 8.30: Zenekari művek.
 10: Hírek.

5: Az Operaház évadnyitó előadása- nak közvetítése a m. kir. Opera- házból. 1. Himmusz (vezényel bá- ró Lukács Miklós); 2. Bánk Bán (I. felvonás). Zenejét szerzette Erkel Ferenc. Szövegét írta Egressy Bé- ni. Vezényel Ferencsik János. Sze- ni. Vezényel Ferencsik János. Sze- ni. Vezényel: Némethy Ella; mélyek: Gertrudis; Némethy Ella; Bánk bán: Palló Imre; Melinda: Osváth Julia; Biborach: Maleczky Oszkár; Ottó: Údvárdy Tibor; Ud- varmester: Illés Sándor. 3. Erkel: Hunyadi László — nyitány (a ze- nekart vezényli Lukács Miklós). 4. Wagner: Lohengrin. Szemé- lyek: I. Henrik; Fodor János; Lo- hengrin: Závodszy Zoltán; Bra- banti Eliza; Báthy Anna; Telra- mund Fridrik; Losonczy György; Ortund, felesége: Tutsek Pítoska; Hírnök: Jámor László; Lovasok: Hollai Béla, Schuder László, Oláh Béla és Rissay Pál.
 Az I. felv. után kb.
 6.05: Világgöppitkari kérdések — vá- lamények.
 A II. felv. után kb.
 7.40: Gáspár Jenő elbeszélése.
 8: Hírek.

5-5.30: Hírek német, román, szlo- vák, ruszin és horvát nyelven.
 5.30-6: A földművelésügyi minisz- terium mezőgazdasági felőfája.
 Szeptember 28-án:
 BUDAPEST I.
 6: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 6.25: Ébresszítő. Torna.
 6.45: Reggeli zene.
 Közben
 7: Hírek. Közlemények.
 8: Hírek német, román, szlovák, ru- sain és szerb nyelven.
 8.30: Baletzene.
 9.05: Budapest honvéd őrzéséről zse- nekara.
 10: Hírek.
 10.10: Delelőtti muzsika.
 11.40: A kitelepítettek egészsége. Csá- podyné Mócsy Márta orvos elő- adása.
 12: Harangszó. Fohász. Himmusz. 1. A Rádiózenekar műsorából. 1. Volkmann: F-dúr vonósszerenád. 2. Fildy Sándor: Csárdajelenet. 3. Stephanides Károly: Valse ama- rós. 4. Neváki László: Adagio és toszó. 5. Ottó Ferenc: Fantázia regl. magyar egyházi énekekre.
 Közben
 12.40: Hírek.
 1.25: Időjelzés.
 8: Hírek.

1.30: Honvédeink üzennek. A Vörös- kerest bajtársi rádiószolgálat.
 2: A Székesszék Tűzoltózenekar. Vezényel Eördőgh János. 1. Bánfi Antal: Harci induló; 2. Pazeller: Herkules-füredi emlék; 3. Rót Ist- ván: Marosmenti induló; 4. Zeller: Egyveleg a Madarász című operett- ből; 5. György Oszkár: Magyar tánc; 6. Pécsi József: Tempó, tem- pó, induló.
 2.30: Hírek.
 2.50: Mária Terézia 1. honvédegyveg- ezred zenekara, vezényel Várhal- mi Oszkár.
 3.45: Hétköznap a győri püspökség szanyi gazdaságában. A közveli- tési vezető Budinszky Sándor.
 4.15: Magyar zeneszerzők felőfája. Poldini művek. I. rész: Bak László zongorizál.
 4.45: Időjelzés, hírek.
 5: Nemes Róza filmadalokat énekel, kíséri Heltky László szalonzene- eszt. 6. Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 8: Hírek.
 8.20: A Budapesti Hangversenyze- nek hangversenyének közvetítése a Fővárosi Képtár kertjéből. Köz- reműködik Barabás Sári és Szabó Miklós. Vezényel Ország Tivadar Sirauss-Lehár-est.
 9.20: Tábortűznél Gábor Áron tüzé- rfaival. A közvetítést a Hajdúfőldi róli vezető Budinszky Sándor.
 9.40: Swendsen: Carneval Párisban Operaházi zenekart vezényli Ra- ter Lajos.
 10: Hírek.
 10.10: Hírek német nyelven.
 10.20: Atomország muzsikája.
 10.50: Hangszerek — hangulatok. 11.45: Hírek.

5-5.30: Hírek német, román, szlo- vák, ruszin és horvát nyelven.
 5.30-6: A földművelésügyi minisz- terium mezőgazdasági felőfája.
 Szeptember 30-án:
 BUDAPEST I.
 6: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 6.25: Ébresszítő. Torna.
 6.45: Reggeli zene.
 Közben
 7: Hírek. Közlemények.
 8: Hírek német, román, szlovák, ru- sain és szerb nyelven.
 8.30: Zenekari művek.
 10: Hírek.

5-5.30: Hírek német, román, szlo- vák, ruszin és horvát nyelven.
 5.30-6: A földművelésügyi minisz- terium mezőgazdasági felőfája.
 Szeptember 30-án:
 BUDAPEST I.
 6: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 6.25: Ébresszítő. Torna.
 6.45: Reggeli zene.
 Közben
 7: Hírek. Közlemények.
 8: Hírek német, román, szlovák, ru- sain és szerb nyelven.
 8.30: Zenekari művek.
 10: Hírek.

Erdélyország mosolya

A román képviselőjelölt programbeszédet mondott a székelyek előtt. Lekészen magyarázta az összegyűlt góbéknak:

— Már pedig arról tegyenek le, hogy maguk valamikor visszakerülnek Magyarországhoz. Ilyen ábrándoknak nincs semmi értelme. Azért nincs, mert mi, románok, rengetegen vagyunk, sokkal többen, mint a magyarok, egész Erdély csupa román.

Erre odakölt egy öreg székely:

— Aztán hányan vannak magik?

Hetvenkedve felelt a román képviselőjelölt:

— Ugy vegye, hogy minden magyarra hét román esik.

— Annyi kell és — felelt a székely.

A román tanító kérdezi az erdélyi elemi iskolában az egyik gyerektől:

— Milyen alakja volt a régi Romániának?

— Kifli alakja.

— Milyen alakja van Nagyromániának?

— Zsemlye alakja.

Erre odafordul a tanító a székely fiúhoz:

— És milyen alakja lesz a jövő Romániájának?

— Ha előbb kifli volt, aztán zsemlye, akkor biztosan prézli lesz belőle.

Ugyancsak a székely fiútól kérdezi a tanító a román iskolában:

— Meddig tart Nagyrománia határa?

— Nem sokáig — felelte a gyerek.

A székely rettentő fagyhullámos hidegben sapka nélkül áll az utcán. Szemlátomást borzasztóan szenved, kékes-piros színben játszik a didergő arca.

Arra megy egy másik székely és megkérdi tőle:

— Hallja kend, mit áll itt hajadonfótt ebben a hidegben?

— Hát az úgy történt, hogy odabent a házban egy darab léccel ráncba szedtem az asszonyt s most kéne egy istenes ember, aki kihozná a sapkát.

Kis faluban a református egyház iskolájában vizsgálaton van az espres. Kérdezi a tanítótól:

— Hogy s mint van, tanító ur?

— Kevés a fizetés.

— Aztán mennyit kap?

— Havonta minden gyerek után száz lelt kapok.

— És mennyi tanítványa van?

— Tizennégy.

— Hát ez mégis csak valami.

— Igen, kérem, csak hogy a tizennégy tanuló közül tizenhárom az én gyerekem.

A szűk uton két székely találkozik, mind a kettő szekéren ül, egyik se akar kitérni. Állnak szemben egymással, csökönyösen, makacsan. Azt mondja az egyik:

— Hallja keed, járjen ki, mert úgy jár, mint én ezelőtt egy órával, mikor egy másik szekérral akaszkodtam össze.

Erre a székely kissé megijed s kitér, de kitérés közben megkérdezi a másikat:

— Hát maga hogy járt ezelőtt egy órával?

— Hát úgy, hogy akkor én tértem ki.

Két székely beszélget. Megkérdezi az egyik:

— Te már láttál telefont?

— Látni láttam.

Majd csendesen hozzáteszi:

— De az nem a vót.

Borvizes székely jövőget a csik-tusnádi erdőben a szekérével, boldogan állítja meg egy eltévedt urvadász:

— Bátyám, az isten szerelmére, mondja meg, messze van-e Tusnád község?

A székely azt feleli:

— Abbiza nem, csak negyedórára, ehelyt.

— Hála Istennek, akkor felülhetnék a szekérére? — kérdi az urvadász.

— Jó szívvel, mért ne — feleli az öreg.

Az urvadász elhelyezkedik a borvizes láda tetején és a székely elindul a szekérral. Mennek, mennek egész éjjel s már hajnalodik, amikor

irtózatossal idegesen kérdi a vadász:

— Bátyám, az isten áldja meg, hátt messze van még Csik-tusnád?

A székely nagy lelkinyugalommal hátrafordul és asszonya:

— Most má messze.

A szekeres székely feleségével együtt elment a szászregényi vásárra, hogy lovának társat vegyen. Pusze be-benézett a lacikonyhába és meglehetősen felöntött a garatra. Végre az asszony unozására felhagy az ivással s hozzálát a vásárhoz.

— No, anyjukom, ez éppen jó lesz a Feccskéhez — szól a feleségéhez, amint meglátja az előtte álló, szekérhez kötött csikót.

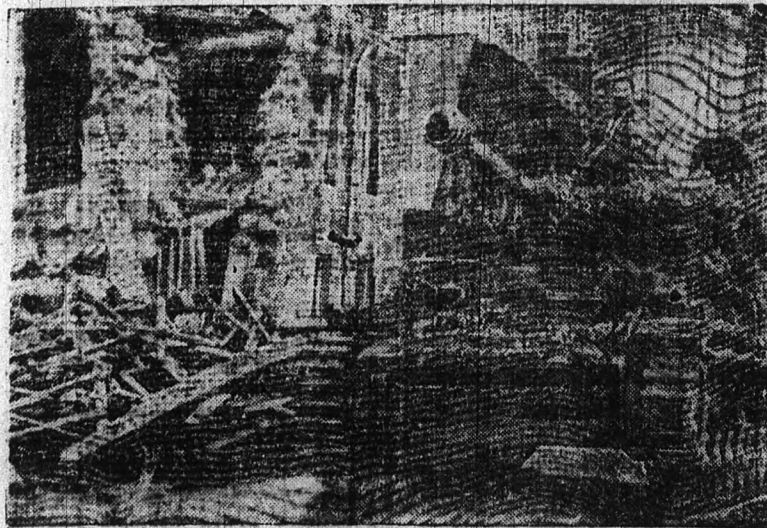
— Szép állat — hagyja rá az asszony.

— Mi az ára a csikónak, bátya? — kérdi a szekéren ülő embertől.

Képek a háboruból

Három T. 34-es szovjet páncélost lőtt ki pár perc alatt ez a fiatal német hadnagy

Német óriáspáncélos a nyugati arcvonalon

— Ich verstehe nicht ungarisch — felelt a szekéren ülő asszónak.

— Danak?

— Non dantsch!

Igy folytatják az alkut egy jó negyedórát, amellől, hogy valaminek feleljenek. Végre az asszony, aki türelmetlenül hallgatta az ura tehetetlenségét, nagy dühösen megszólal:

— Hgye István, már megint ivott kend?

— Hát aztán, há ittam?

— Hát aztán, há ivott! Nem szégyenelt magát — szöki az asszony. — Amerikát járt, a harctéren is vót s még se tud egy szót ee németül?

A székely nézi az asszonyt s a szót s végre nagynehezen megszólal:

— Ugyan bizony mért szégyenlém, ő tud s mit ér vele?

Az egyik székely bácsi annyira beült a falu kocsmájába, hogy a felesége már kétszer hívta haza a hátszobáról. Bőve tával. Mikor Bőve harmadszor is megjelent, az öreg székely ott ült magához:

— Bőve, te gyereket lősd-e ott a faluban azt a két szőgöt?

A gyerek csak ennyit felelt:

— Mondjanak, anyának, hogy addig nem megyek, amíg az a két szőg négy nem lesz.

Kis gondolkodás után megszólal a gyerek:

— Akkor édesapám máris hazajöhet, mert az a két szőg csak egy szőg.

Csendes nyári estén ballag a székely demkóval megnakott szekérével s fejében jó kis borocskával. Vele szemben jön egy ugyancsak jó hangulatú szekeres székely. Barátságosan köszöntik egymást.

— Adjisten!

— Adjisten!

— Szépen süt a hold — mondja az egyik.

— Nem hold az, hanem a nap — mondja a másik.

— Hát csak van szőgöm — mondja az egyik.

— In sem vagyok veled — elvált a másik.

A vita annyira elfajult, hogy elhatározták, de elhatározták, hogy harmadik, aki szőgöt találjon, az legyen a vita eldöntője.

— Ide hallgasson kend! Ami az égen van, én azt mondom, a hold — mondja az egyik.

— Én meg azt mondom, hogy a nap — kiabált a másik.

A harmadik hal azt nézi, hol esik le, hogy akár az egyiknek, akár a másiknak ad igazat, megdöbbenve lejjel. Nézi a holdat s végre megszólal:

— Én bizony sem tudom, sem nem érde a vitába veled velem.

Tann a székely a bíróságon. A bíró mondja:

— Figyelmeztetem, hogy csak a tiszta igazat vallja. Látt-e kend a verekedést?

— Én csak annyit láttam, hogy a két székely megfogta s jól megbevágtá.

— Hát keed már nem ment egyetlen?

— Láttam, istálló, hogy egyikük is elbírja.

Panaszodik sógorának a székely apa.

— Tuggya az égedelem, hogy a fekete fene van ezzel a kőgömbrel nem győzöm guntával. Ne, most én ojan a nadrágja, miát a Szent Anna tával!

— Mint a Szent Anna tava?

— Olyan hét, — felelték.

ASSZONYOK ROVATA

Bécsiszelet, gulyás, de
traviár is készíthető
a padlizsánból

Szeptemberben érik, tehát most kapható a zöldségpiacon az úgynevezett tojásgyümölcs, ez a szokatlan alakú és különös színű kerti termék, tudományos nevén Solanum melongena, a burgonyaival, s paradicsommal rokon növény. Egyes helyeken tojáscsucor néven is ismerik, a piacon pedig padlizsán néven árulják. Nem új, korunkban nemestét faj az a hosszúkás, körte alakú, világos, vagy sötétzöld színű, fényesbőrű gyümölcsű növény. Nem az újvilágból került Európába, mint a burgonya, amely először 1556-ban tűnt fel az európai kertekben, mint dísznövény.

A tojásgyümölcs Ázsia, még pedig India növénye, ahol ősidőktől fogva termesztik. A szanszkrit és a bengáli nyelvnek több szava is van a növény és gyümölcsének megnevezésére. A régi görögök és rómaiak, ha ismerték is a növényt, gyümölcsével nem éltek. Legalább is a régi görög és római írók írásaiban a növényről és gyümölcséről nem találni említést. Valószínűleg a törökök és az arabok honosították meg a Balkánon, meg Spanyolországban és innen terjedt el azután Európa többi országába. A balkán népeknél használt padlizsán szó is török, illetve arab eredetű. Egyik arab neve ugyanis badinzsán.

A PADLIZSÁN ELKÉSZÍTÉSÉNEK
MŰVESZETE

A törökök régen kedvelt eledele a tojáscsucor. Valószínűleg a török hódoltság idejében a basák nálunk is termesztették. Az egykor leírásokból ismeretes, hogy a törökök sok növényt honosítottak meg nálunk. Ebben a tekintetben majdnem ugyanolyan szerepük volt, mint a római legióknak, akik Pannónia földjére számos itáliai növényt, fát hoztak. A tojásgyümölcs termesztése és felhasználása olyan elterjedt Törökországban, hogy a török rök — mint mondják — minden napra más és más ételt tudnak belőle készíteni. Egyik jobb a másiknál. Valóságos művészei a török nők a padlizsán elkészítésének.

Egyidőben nálunk csak cseréphen nevelték dísznövényként, az utóbbi időben azonban már a kertekben is termesztik, bár még mindig nem olyan mértékben, amint azt a növény különös gyümölcse megérdemelné. Tápanyóértéke ugyanis nagy és vitaminokban gazdag. A tojásgyümölcs ize nyersen a paradicsomra a húspaprikára és a tök re emlékeztet.

DICSÉRIK A VEGETARIÁNUSOK IS

A tojásgyümölcsből helyenkint már nálunk is több zöldséget készítenek. A meghámozott, kockára összevágott tojásgyümölcsöt különféle ízt ad például a gulyásnak, de levegőbe is használható akárcsak a spárga. Rizzsel, vagy árpakásával és hussal éppen úgy tölthető mint a paprika vagy a kalarabé. A rövid ideig gyenge sós vízben megfőzött, héjától megfosztott, lapos darabokra fel szeletelt, panírozott és forró zsírban ki-

sütött tojásgyümölcsből pompás bécsiszeletszerű ételt készíthetünk.

Aki nem tudja, hogy ennek az ál-bécsiszeletnek a belseje nem hús, abban a hiszemben van, hogy valamilyen különleges kirántott hala: evett. A tejet, vaját és sajtot meg nem vető vegetáriánusok azt mondják, hogy nincs jobb étel a vajban kirántott tojásgyümölcs-szeletnél, jobb ez a bundáskenyérnél is. A fejetlen, éretlen tojásgyümölcs ecetbe ektéve, úgy mint a paprika vagy a paradicsom, sokáig eláll és izletes salátát ad.

KAVIÁRPÓTLÓ IS...

A tojásgyümölcs Spanyolországban is kedvelt kerti termék. Ott, valamint a Balkánon különleges hűskörítéket is készítenek belőle és ugyanúgy használják a meleg vagy a hideg sülttűz, mint ahogy nálunk a mustárt szokták. Ennek a különlegességnek az elkészítési módja a következő:

A jól kifejlődött és a teljesen érett tojásgyümölcsöt tepsin teljes egészében addig sütik, amíg össze nem aszlik, össze nem esik. Ha ez megtörtént, kiszedik a tepsiből, fatáblára teszik és hűlni hagyják. Ezután pedig a külső héját lehámozzák. A letrántott gyümölcs húsát apróra vágdadják. Az összevagdáláshoz tanácsos csontpéngét, vagy pedig rozsdamentes kést használni, mert a vas, vagy az acélkés a gyümölcs húsában szírváltozást idéz elő.

A megsütött és összevagdalt tojásgyümölcs mennyiségét alapulvéve, egy negyedrésznyi, apróra vágott vörshagymát, sót, kevés borecetet és étolajat kevernek az összeaprított tojásgyümölcshöz. Így elkészítve, a gyümölcsvagdalké ize a kaviárhoz hasonló s mivel a megsütött tojáscsucorba sok a mag, még szüre is a kaviárhoz hasonlít. Sokan akadnak, akik nem is tartják elhinni, hogy ebben az esetben nem kaviárral van dolguk. Tehát bátran lehet kaviárként használni és vajkenyérre felkenni. Ezzel az ákaviárral még nem történt mérgezés, a valódi kaviárral ellenben már többször.

EGYSZERŰ ÉTELEK

Egészen egyszerű étel is készíthető a tojásgyümölcsből, paradicsommal és hagymával. Mind a hármat kockára, illetve szeletekre kell vágni, megborsozni, illetve ennek híján megpaprikázni, megsózni és saját levében megpárolni. Nagyon kellemes és könnyű étel. A mai gyérhús világban kitűnő. A tojásgyümölcs egyébként akkor alkalmas sültésre és főzésre, amikor még egészen kemény, de már érett. A puha gyümölcs rendszerint keserű.

A zöldségpiacon kapható tojásgyümölcsre tehát ne nézzünk idegenül. Finom ételek készíthetők belőle. Sok országban akkor is megbecsült volt, amikor hús bőven állott rendelkezésre. Bizonyos, hogy nálunk is nagyobb fogyasztóközönsége volna a tojásgyümölcsnek, ha nagyobb mennyiségben kerülne a piacra. Ehhez azonban az kell, hogy karoljuk fel jobban termesztését.

Vaddisznó gyátrmányu ekék, mezőgazdasági gépek és zománcozott tüzhelyek, régi öntvény beszolgáltatása mellett kaphatók

MÜLLER vasvereskedőnél, ZOMBOR

Vasat, lemezt, kocsitengelyt, szegyet és huzalt legyre azonnal kaphat. Szőlőprés és szőlőszűzők megérkeztek.

A zombori munkapiac
helyzete

Munkát keres 27,
munkát kaphat 67 munkás

A zombori m. kir. Munkaközvetítő hivatal a következő heti jelentést adta ki a munkapiac helyzetéről:

MUNKÁT KAPHAT:

Férfi: 1 villanyszerelő, 1 asztalos, 10 mezőgazdasági cseléd, 22 napszámos, 2 szolga, 3 kocsis.

Nő: 1 gépirőző, 1 vendéglői szakácsnő, 4 konyhalány, 4 gyári s. munkásnő, 5 napszámos, 2 gyermeklány, 6 mindenes, 2 mindenes szakácsnő, 2 szobalány, 3 bejárónő.

Tanonc: 1 kovács, 1 asztalos, 1 könyvkötő, 3 sítő, 1 fűszerkereskedő, 1 könyvkereskedő.

Munkát kaphat tehát összesen 67 személy.

MUNKÁT KERES:

Férfi: 2 kommunális kertész, 1 gépkezelő, 2 magántisztviselő, 1 kommunális gazdasági cseléd, 2 szolga, 2 éjjeli őr.

Nő: 1 gyári s. munkásnő, 2 takarító-mosónő, 1 kifizetőlány, 3 házmesternő, 3 házvezetőnő, 6 háztartási alkalmazott.

Tanonc: 1 mechanikus.

A munkát keresők száma összesen 27 személy.

Jelentkezés a m. kir. Állami Munkaközvetítő Hivatalnál, Gömbös Gyula u. 9 szám alatt.

Zombor t. sz. kir. város polgármestere, 42825/3 kig. 1944.

Tárgy: Négy főiskolai hallgató rendszeres segélyezése.

PÁLYAZATI HIRDETÉNY

Zombor város közönsége a th. bizottság f. évi június hó 28-án tartott közgyűlésén 42825/kig. 23. közgy. kvi 1944. sz. alatt négy oly zombori szegénysorsos főiskolai hallgató ill. hallgatónő, ösztöndíjszerű segélyezését határozta el, akinek szülei legalább három éve Zomborban laknak. A segély összege egyenként évi 1000 pengő s havi 100 pengős előleges részletekben kerül kifizetésre. A segély első féléves főiskolai hallgatóknak is odaítélhető, de előnyben részesülnek azok, akik a főiskolák magasabb évfolyamait látogatják.

Felhívom a tanulmányi segélyt elnyerő önjuttató főiskolai hallgatókat ill. hallgatónőket, hogy kelően felszerelt s a város polgármesteréhez címzett pályázati kérvényeiket f. évi szeptember hó 30. napjáig a városháza I. em. 26. sz. szobájában nyújtsák be.

A pályázati kérvényekhez csatolandó pályázó születési anyakönyvi kivonata, szülei és a maga vagyoni helyzetét igazoló helyhatósági bizonyítvány, a legalább 3 évi Zomborban lakást igazoló helyhatósági bizonyítvány, az előző félévi tanulmányi eredményt igazoló okirat ill. első féléves pályázóknál érettségi bizonyítvány. A pályázó tartozik igazolni azt is, hogy a nagyszülőik visszamenőleg tiszta keresztény származású.

Az elkészve érkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1944 szeptember 18.

Dr. Pető János s. k. polgármester.

APROHIRDETÉSEK

HA SZÉP ÉS JÓ MODERN BUTORT

AKAR forduljon bizalommal

Schmidt Fülöp

műbutor és épületasztaloshoz, Zombor, Barát utca 4. Telefon 139.

HÁROM kifogástalan használt ávegajtó, régi jó anyagból eladó. Tompa Mihály utca 10. a-1332-f

JÓKARBAN levő jugoszláv gyártmányu gyermek sportkocsit keresek megvételre. Ugyancsak fiatal bejárónőt azonnali belépésre egésznapra. Érdeklődni: Vadászkiút irodájában. a-1412

ELVESZETT Scherkó István, Zöldkert utca 57. címre szóló bevásárlási könyv. Kérem a b. megtalálót elő jutalom ellenében adja át a fenti címen, vagy Szent István ut 41. alatti vendéglőben. a-1413-f

FÉRFIRUHA, férfingek, női ruhák és felhőneműk, női kabátok, tompárnák olcsón eladók. Orgona utca 12. a-1419-f

BEJÁRÓNÓT vagy egésznapra mindent keresek. Jelentkezni: Mátyás király ut 24. a-1387-f

SZÖVŐMESTERT azonnali beépésre, több évi gyakorlattal rendelkezőt felveszek. Ugyanott szövőmunkásnő ki Jackard gépen dolgozik munkát uyerhet. Molnár selyemszövőde, Zombor — Árpád utca 23. a-1400-f

JÓHÁZBÓL való fiút tanoncnak felveszek, Vidákovich József úri fodrász, Zombor, Flórián utca 1. szám.

VIZSGÁZOTT gépészkovács, ki az összes motorokhoz ért és azok javítását vállalja, október 1-re állás keres (kommencióra). Cím: Zombor, Kulcs utca 7. a-1420

72 HOLD FÖLD szállással Sajkás-szentivánon kiadó. Érdeklődni: Zombor, Kapocs utca 6. a-1421-f

JÓRAVALÓ 14-15 éves lányt keresünk kis családnak házimunkára. Árúcsarnok utca 1. (bortorcsarnok mellett). a-1422

SZOBALÁNYT vagy takarítónőt azonnal felvesz Dr. Holzschuh Jakabnál Zombor, Hitler körút 5. a-1423-f

EGY jókarban levő fekete télikabát férfiruha, női kosztüm és gyermekcipők eladók. Madár utca 10. alatt Szabóknál. a-1424

JÓMUNKÁS borbélysegédet felveszek azonnalra Ludvig Mihály borbélymester, Zombor. a-1425

DINAMOT 65 volt 15-20 ampera set keresek megvételre, esetleg motorral. Cím: Turul, Bácsgyulafá. a-1426-f

TEKERSELŐT és kifizetőt keresek azonnalra. Turul Fűszínház, Zombor a-1427